

МЕДИК СТОЛИЦІ

№ 6-7 (210)
Червень-липень, 2024

Інформаційний вісник
Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я

Розповсюджується
БЕЗКОШТОВНО

З Днем медичних працівників! Українські профспілки на полях Міжнародної конференції праці.
Заява ФПУ щодо намірів Уряду. Допоможемо відновити наші медичні заклади.

Президент НАМН України академік Віталій Цимбалюк. Медики столиці продовжують допомагати нашим захисникам. У НМУ імені О. О. Богомольця стартувала вступна кампанія.

Звіт про роботу Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я за 2023 рік.
Творчий шлях і основні здобутки Героя українського народу В. Д. Розуменка.

Вітаємо з професійним святом!
Відбувся Міжнародний конгрес медичних сестер-2024: «Медсестринство в реаліях війни».

Спільнота ними пишається: визначено володарів Премії «Найкраща медична сестра України 2024 року».
Здобутки й напрацювання в системі громадського здоров'я.

Медики столиці екстренки провели турнір з міні-футболу. На території НМУ імені О. О. Богомольця висадили дерева у пам'ять про загиблих медиків. Медики столиці – лідери змагань спартакіади!

стор. 1-3

стор. 4-5

стор. 6-9

стор. 10-12

стор. 13-15

стор. 16-18

#ДЯКУЄМО_МЕДИКАМ

#ЗА КОМАНДНУ РОБОТУ

#МИ_РАЗОМ

#ЗА РОЗУМІННЯ І НЕБАЙДУЖІСТЬ

#ЗА ПОДВИГИ

#ПРОФЕСІЯ ГІДНА ПОВАГИ!

#ЗА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ

#ЗА ЖИТТЯ

#СПАСИБІ_ЛІКАРЮ

#ЗА МУЖНІСТЬ

#ЗА ПІДТРИМКУ

#ЗА ЛЮДЯНІСТЬ

#ЯНГОЛИ_ОХОРОНЦІ

Шановні медичні працівники!

Споконвіку більше за скарби й всілякі надбання цінували здоров'я людини. Ваша професія одна із найнеобхідніших і найшановніших – професія, що гідна поваги, професія, що вимагає мужності та часто необхідності прийняття єдиного правильного рішення.

Ви даруєте людям найдорожче, проявляєте найкращі професійні якості, щоб позбавити страждань. Попри війну й щоденне протистояння ворогу, продовжуєте міцно тримати медичний фронт України. Під час вибухів, у підвалах, без світла й води, під ракетними обстрілами ви рятуєте людське життя та надаєте медичну допомогу, часто без можливості зупинити розпочату операцію, адже не нашкодити хворому – це для вас першочергове завдання.

Такі зусилля, самопожертва і відданість медичній справі заслуговують найвищого визнання, як приклад найвищої моральної сили. Для нас

ви – герої, які залишаються міцними навіть у найтяжчі моменти. Пізніше про усі ці подвиги буде написано десятки книг і знято багато фільмів.

З великою вдячністю вітаємо всіх медичних працівників з професійним святом! Хай і надалі ваша непохитна відданість, сильний характер, доброта, турбота і нескінченне бажання допомагати і лікувати долають будь-які перешкоди на шляху до одужання і зцілення тих, кому ви допомагаєте.

Низький уклін за всі зусилля, якнайбільше в житті радісних моментів і перемог, а мистецтво лікування хай збагачується новим досвідом і добрими справами!

Спасибі, що присвятили себе кращій на землі професії – бути медиком!

Голова Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я
Сергій КУБАНСЬКИЙ

Українські профспілки на полях Міжнародної конференції праці

8 червня у Женеві (Швейцарія) розпочала роботу 112-а сесія Міжнародної конференції праці Міжнародної організації праці (МОП), в якій взяла участь українська тристороння делегація. У рамках цього заходу Міжнародна конфедерація профспілок (МКП) провела засідання, у якому взяло участь понад 200 представників профспілок з усього світу, що приїхали до Женеві. Вони не лише обговорили план і завдання профспілкових дій на цьому заході, а й обмінялися досвідом щодо захисту соціально-економічних і трудових прав працівників у різних країнах світу.

У Конференції МОП взяли участь представники українських профспілок, зокрема, голова ФПУ Григорій Осовий, заступник голови ФПУ Василь Андрєєв, голова Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я, член постійної комісії Федерації професійних спілок України з питань міжнародної роботи та євроінтеграції Сергій Кубанський, заступник голови СПО репрезентативних всеукраїнських об'єднань проф-

спілок на національному рівні Михайло Волинець, голова Молодіжної Ради Федерації професійних спілок України Іванна Храпко.

Українська делегація на чолі з першим заступником Міністра соціальної політики Дарією Марчак розповіла про життя і роботу українських працівників та їхніх профспілок під час війни, про героїчний супротив українських жінок і чоловіків на фронті. Делегати від українських профспілок висловили подяку за гуманітарну допомогу і фінансову підтримку від американських профспілок протягом перших років війни. Так, голова

ФПУ Григорій Осовий у своїх виступах подякував міжнародному профруху за політичну і гуманітарну підтримку українського народу, який героїчно захищає незалежність і територіальну цілісність держави й виборює свій вибір бути в європейській сім'ї народів. «Однак війна триває, і нам потрібно усім підтримати ініціативи України щодо забезпечення справедливого миру, тиснути на політиків й уряди у своїх країнах, об'єднуючись з прогресивним громадським сектором», – підсумував він.

Сергій Кубанський зазначив, що в українській профспілковій делегації на 112-й сесії Міжнародної конференції праці була

вкрай важлива місія – робота з колегами з усього світу щодо їхнього співробітництва з урядами країн у наданні Україні військової та економічної допомоги, підтримки і захисту наших людей. І такі важливі акти солідарності з боку глобального профспілкового руху надають нам сили в цій тривалій боротьбі з агресором.

Закінчення на 2-ій стор.

Дорогі медичні працівники!

Вітаю вас з професійним святом! Святом тисяч лікарів, медичних сестер, лаборантів, фельдшерів, акушерів, молодших медичних працівників.

Серед вас безліч талановитих фахівців високого класу, справжніх подвижників. Кожен з вас самовіддано охороняє найбільші цінності, даровані людям, – життя і здоров'я. Ваш професіоналізм, вірність своїй справі, милосердя допомогли багатьом повернутися до активної діяльності, знову відчувати радість життя.

Особливо дякую нашим військовим лікарям, працівникам медичних закладів, які надають допомогу захисникам України, та медичним волонтерам! Як би не було складно,

ви самовіддано рятуєте наших воїнів на передовій та у тилу в госпіталах, повертаєте їх до життя.

Схиляю голову перед героями – медиками, які загинули, виконуючи свій професійний обов'язок. Світла пам'ять і слава кожному з них.

Висловлюю велику вдячність усім працівникам і ветеранам галузі охорони здоров'я за невтомну гідну працю, щоденну самопожертву, відданість своїй професії. Бажаю вам і вашим родинам, здоров'я, благополуччя та злагоди! І всім нам – якнайскорішої Перемоги.

Нехай ваш професіоналізм, чуйність, відданість найгуманнішій у світі професії приносить заслужену шану й авторитет!

**Мер Києва
Віталій КЛИЧКО**

Українські профспілки...

Закінчення, початок на 1-й стор.

Крім того, учасники зустрічі обговорили вимоги профспілок до відновлення України й потреби національного ринку праці (законодавчого регулювання, підготовки кваліфікованих працівників, розвитку профспілок та їхнього представництва на робочих місцях). Важливою темою стало також питання розвитку через навчання спроможності профспілок та їхньої сталості в час, коли багатьох профспілкових лідерів мобілізують на захист країни, а представляти організацію залишаються молоді робітники, жінки перебирають більше відповідальності за свої профспілкові організації.

У відповідь на виступи українських профспілок Генеральний секретар МКП Люк Тріангл заявив: «Ми і весь робітничий рух у світі повністю на боці миру та України, ми будемо продовжувати підтримувати Україну в її справедливій боротьбі, і після перемоги, мабуть, ще більше – з метою побудови вільної і демократичної країни з сильним профспілковим рухом. Немає жодного виправдання і пояснення чи вибачень, ні історичних ні сучасних для росії в її нападі на вільну і демократичну країну». Крім того, солідарно підтримали заклик і виступили на заходах Генеральний секретар глобальної профспілки Industrial Атле Хойє та його

заступник Кемаль Озкан, Президент Паневропейської регіональної ради, лідер профспілок Молдови Ігор Зубко, делегати з різних національних профцентрів та української діаспори в Женеві. Активне сприяння проведенню заходів на площі Націй та в Женевському університеті надала Конфедерація профспілок Швейцарії.

Ба більше, вперше представника українських працівників було обрано в керівний орган МОП на період 2024–2027 роки.

транснаціональних корпорацій та іноземних інвесторів в умовах відбудови України. Всебічний перегляд трудового законодавства має відбуватися на основі належним чином відновленого соціального діалогу, який визнає і поважає право на страйк, колективні договори, профспілки та їхню законну роль на робочих місцях і в суспільстві загалом.

Також за участі українських профспілок і глобальних профспілкових об'єднань відбулась

Глобальні профспілки підтвердили спрямованість своїх зусиль на підтримку України в боротьбі проти росії стільки, скільки необхідно, зокрема очікуємо надходжень нових конвоїв із допомогою для працівників і профспілок в Україні.

Виступ Генерального секретаря Європейської конфедерації профспілок Естер Лінч на 112-й сесії Міжнародної конференції праці

На 112-й сесії Міжнародної конференції праці МОП виступила Генеральний секретар Європейської конфедерації профспілок (ЄКП) Естер Лінч. Вона виголосила промову 10 червня 2024 року під час пленарного обговорення доповіді Генерального директора під назвою «На шляху до оновленого соціального договору».

Під час виступу Естер Лінч зазначила, що соціальний договір руйнується. Під сумнів ставляться навіть основи соціального договору, ідеї солідарності, принцип справедливої оплати за справедливую працю, оподаткування найбагатших, недискримінації та захисту найуразливіших, право на притулок, навіть право на об'єднання в профспілки.

Працівники стикаються зі зростаючою нестабільністю робочих місць у поєднанні з кризою вартості життя, яка знизилася якість життя і зробила такі базові речі, як житло і їжа, недоступними для багатьох. Це різко контрастує з привілейованою меншістю, яка має надмірну владу і вплив, і яка відмовляється платити свою справедливу частку податків. Експлуатація є надто поширеною. Нещодавній звіт МОП оголосив скандал, що незаконні прибутки від примусової праці в Європі становлять понад 84 мільярди євро щорічно!

Рішення потрібні. Не може бути ніяких сумнівів, ніякої

самозаспокоєності, нам потрібен оновлений соціальний договір, щоб будувати надію і культивувати справедливість скрізь, в тому числі і в Європі.

Бачення ЄКП щодо оновленого соціального договору – це такий договір, який захищає та просуває гідність, притаманну кожній людині, повагу до працівників і роботи, яку вони виконують, незалежно від того, чим вони займаються, ким вони є, звідки вони родом чи кого вони люблять. Це проєкт надії, побудований на справжньому соціальному діалозі, який визнає цінність профспілок. Давайте чітко усвідомимо, що оновлений суспільний договір не може бути побудований на розгромі профспілок або спробах криміналізувати профспілковий рух.

Для того, щоб відновити суспільний договір, ми повинні об'єднати зусилля для забезпечення того, щоб основоположні права на свободу об'єднання, право на організацію та ведення колективних переговорів і право на страйк, встановлені МОП, ЗАВЖДИ поважали, захищали і просували.

Це шлях до захисту й зміцнення демократії в Європі і світі.

Ми засуджуємо агресію російської федерації проти України, яка продовжує призводити до людських жертв, втрат доходів, зайнятості і засобів до існування. Понад два роки профспілки в Україні демонструють свою стійкість, актуальність і відвагу, представляючи інтереси трудящих в Україні.

Цей орган покликаний вирішувати всі питання діяльності цього спеціалізованого агентства ООН, а також проводити моніторинг і готувати висновки з приводу дотримання міжнародних трудових стандартів державами-членами МОП.

Сьогодні українським профспілкам як ніколи потрібна підтримка МОП для посилення контролю за дотриманням трудових прав під час воєнного стану й після нього, з підвищенням відповідальності, особливо

Акція солідарності із Україною. Учасники зібралися біля скульптурної композиції Broken Chair на площі Націй в Женеві для того, щоб у третій рік повномасштабної війни, через 836 днів після початку брутального й кривавого вторгнення росії в Україну привернути увагу глобального дипломатичного корпусу до продовження насильства, вбивств і геноциду, які досі вчиняють путінського війська.

Українські делегати закликали глобальні профспілки продовжувати піднімати в своїх парламентах питання важливості військового співробітництва іноземних урядів із ЗСУ, збільшення надходжень протиповітряної і протиракетної техніки в Україну, підтримки обороноздатності українського війська й ефективної санкційної політики проти російського агресора, а також відновлення енергетичної та цивільної інфраструктури, як і відбудови України загалом.

ЗАЯВА ФПУ ЩОДО НАМІРІВ УРЯДУ ВВЕСТИ МОРАТОРІЙ НА ПІДВИЩЕННЯ ОСНОВНИХ ДЕРЖАВНИХ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ І ГАРАНТІЙ

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 2024 р. № 751 схвалено Бюджетну декларацію на 2025–2027 роки. Уряд у Бюджетній декларації пропонує відмовитися від підвищення мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, від яких залежать розміри соціальних виплат. Так, у 2025–2027 роках розмір мінімальної заробітної плати заплановано залишити на рівні 8000 грн,

прожитковий мінімум для працездатних осіб – 3028 гривень.

Оплату праці працівників бюджетної сфери здійснюватимуть на основі посадового окладу працівника І тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, що залишається на рівні грудня 2024 року. Оплату праці державних службовців здійснюватимуть на основі класифікації посад згідно з умовами оплати праці, що діяла у 2024 році.

Зважаючи на вищезазначене, Федерація профспілок України оприлюднила Заяву з приводу намірів Кабінету Міністрів України ввести мораторій на наступні 3 роки на підвищення основних державних соціальних стандартів і гарантій. Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я підтримує цю Заяву.

Закінчення на 3-ій стор.

Шановні медичні працівники!

Вітаю з Днем медичних працівників, з вашим професійним святом!

Хотів би сказати, що ми святкуємо цей день. Але, на жаль, медикам сьогодні не до святкування. Ви працюєте у тяжких умовах, з величезними, часом надлюдськими навантаженнями, з ризиком для власного здоров'я та життя. І заслуговуєте за це найвищої подяки й глибокої шани.

Сьогодні медичні працівники на передовій. Рятують життя людей, перебуваючи у смертельній небезпеці. Ворог цілеспрямовано завдає ударів по лікарнях, розстрілює бригади «швидкої», окупанти беруть у полон медичних працівників і атакують дитячу лікарню «Охматдит». Завдяки героїзму наших медичних працівників українська медична система продовжує стабільно працювати під час війни.

Як голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування запевняю, що Офіс Президента, Комітет та Міністерство охорони здоров'я працюють над тим, щоб медичні працівники мали гідну зарплату, європейські умови праці, доступ до найсучасніших технологій.

Захоплююсь вами! Щиро дякую за роботу і шаную ваш героїзм.

З Днем медичних працівників!

З повагою

Голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, народний депутат України
Михайло РАДУЦЬКИЙ

Допоможемо відновити наші медичні заклади

Внаслідок масованого ракетного обстрілу столиці 08 липня 2024 року під удар потрапили два медичні заклади, в яких працюють наші спільчани: Національна дитяча спеціалізована лікарня «Охматдит» МОЗ України та ДУ «Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України».

З початку повномасштабного вторгнення працівники Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» МОЗ України, як і інших закладів охорони здоров'я, стали на порятунок всіх українців: і малечі, і дорослих. За час війни саме колектив цієї лікарні, яка має понад 130-річну історію, став лідером у відновленні тисяч українських дітей з усіх регіонів нашої держави.

Внаслідок цього терористичного акту росії, на жаль, загинула наша колега, співчанка, лікар-нефролог дитячий – Світлана Олегівна Лук'янчик, постраждали маленькі пацієнти. 11 працівників лікарні зазнали важких травм і зараз перебувають на лікуванні у закладах охорони здоров'я столиці. Ще понад 100 працівників зазнали травм та ушкоджень помірного ступеню і не були госпіталізовані.

Було пошкоджено 10 хірургічних відділень, 5 онко-відділень, 2 соматичні відділення, інтенсивна терапія, 2 реанімації, операційні блоки, відділення радіології та променевої терапії, частина онкогематологічної лабораторії (єдиної в країні), також було знищено та пошкоджено обладнання та робочі місця працівників лікарні.

Сьогодні самі спільчани та колективи цих медичних закладів потребують допомоги, як індивідуальної адресної, так і загалом на відновлення. Просимо всіх охочих за можливості долучитись до надання фінансової допомоги. Допомогу для пошкоджених закладів можна спрямовувати на такі рахунки за реквізитами:

НДСЛ «Охматдит» МОЗ України

Код ЄДРПОУ: 01994089
МФО банку: 820172
Банк: Держказначейська служба України в м. Київ
IBAN: UA808201720 313211001302016859
Одержувач: НДСЛ «Охматдит»
Призначення платежу: Благодійний внесок

Центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України

Код ЄДРПОУ: 20033929
МФО банку: 322313
Банк: Філія АТ «Укресімбанк»,
IBAN: UA333223130000026005000025258
Одержувач: Міжнародний благодійний фонд «Дитяче серце»
Призначення платежу: Благодійний внесок на відновлення Центру дитячої кардіології та кардіохірургії

Заява ФПУ щодо намірів Уряду...

Закінчення, початок на 2-ій стор.

Також пропозиції профспілкової сторони щодо необхідності підвищення соціальних стандартів і гарантій відстоювали, зокрема, під час переговорів щодо визначення розміру мінімальної заробітної плати у 2025 році. Так, під час зустрічі Олександр Шубін, перший заступник голови СПО об'єднав профспілок зазначив, що, розуміючи, що ми перебуваємо в кризовій ситуації, профспілкова сторона пропонує шукати рішення щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати між двома показниками: фактичним розміром прожиткового мінімуму для працездатних осіб з урахуванням прогнозного індексу споживчих цін, який озвучено під час переговорів Мінсоцполітики (9639 грн у 2025 р.), а також розміром 50% від прогнозованої середньомісячної заробітної плати працівників на кінець 2024 року (за попередніми розрахунками профспілок – 10905 грн).

Така пропозиція враховує:

– домовленості чинної Генугоди при визначенні розміру мінімальної заробітної плати орієнтуватися на фактичний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

– прийняттю у 2022 році Директиву (ЄС) 2022/2041 про адекватну мінімальну заробітну плату в Європейському Союзі

та домовленості чинної Генугоди щодо забезпечення співвідношення мінімальної заробітної плати до середньомісячної заробітної плати на рівні 50% на кінець року.

З метою недопущення поглиблення бідності серед працівників, збереження платоспроможності населення та створення умов задля повернення українських фахівців в Україну, профспілкова сторона продовжуватиме відстоювати необхідність підвищення розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму та посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду ЄТС, зокрема, в рамках роботи постійно діючої тристоронньої робочої групи з проведення консультацій на всіх стадіях бюджетного процесу, а також на наступних етапах переговорів щодо визначення розміру мінімальної заробітної плати на 2025 рік.

28 червня 2024 року Уряд схвалив Бюджетну декларацію України на 2025–2027 роки. Нею передбачено «замороження» на 3 роки цьогорічних розмірів мінімальної заробітної плати

(8000 грн), прожиткового мінімуму (зокрема для осіб, які втратили працездатність – 2361 грн, для працездатних осіб – 3028 грн) та мінімального посадового окладу у бюджетній сфері (3195 грн).

Тим самим держава вкотре не виконує свої прями зобов'язання щодо забезпечення розмірів основних державних соціальних стандартів та гарантій, ігноруючи конституційні норми та міжнародні зобов'язання України.

Тим більше це неприпустимо, коли Україна вже вступила у переговорний процес щодо набуття членства в ЄС, де переважає верховенство права.

Від прийняття таких рішень постраждають всі – як працівники, так і безробітні, пенсіонери, інші соціально вразливі категорії громадян. І сама держава постраждає через недоотримання надходжень у вигляді податків і зборів, які вкрай необхідні для забезпечення обороноздатності держави, оскільки видатки на безпеку та оборону країни фінансують за рахунок коштів державного бюджету.

На цьому фоні особливий негативний суспільний резонанс викликає надвисокий рівень заробітних плат державних чиновників в окремих органах державної влади, національних регуляторів, керівників і членів наглядових рад державних корпорацій, державних банків тощо.

СПО об'єднав профспілок, який є стороною соціального діалогу, відповід-

но до законодавства своєчасно направив до Уряду аргументовані профспілкові пропозиції до проекту Бюджетної декларації на 2025–2027 роки щодо підтримання життєвого рівня людей в умовах воєнного стану та інфляційних зростань цін, тарифів і вартості послуг.

Однак пропозиції профспілок повністю проігноровано Урядом.

Як можна говорити про мотивацію праці в Україні, повернення українців з-за кордону, детінізацію зарплат і забезпечення достатнього рівня життя пересічного громадянина в такій ситуації?!

На фоні дискусії, яка розгорнулася у ЗМІ щодо повернення боргів українським Урядом міжнародним кредиторам, складається враження, що КМУ, як завжди, намагається вирішити проблеми держави за рахунок людей, які самовіддано працюють, ризикуючи життям, на забезпечення обороноздатності країни і забезпечують населення необхідними товарами і послугами.

Федерація профспілок України від імені мільйонів працівників і ветеранів праці звертається до народних депутатів України з вимогою відхилити Урядові пропозиції до Бюджетної декларації на 2025–2027 роки щодо запровадження мораторію на підвищення основних державних соціальних стандартів і гарантій та захистити громадян України від кризи вартості життя в умовах війни.

*За матеріалами пресцентру
Федерації профспілок України*

Президент НАМН України академік Віталій ЦИМБАЛЮК: «ВИДАТНИХ ІДЕЙ У НАС НЕ МЕНШАЄ, А ОСЬ ЇХНЄ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КУЛЬГАЄ»

Найкращий доказ існування води – спрага.

Франц Верфель

Зайнятість президента НАМН академіка Віталія Цимбалюка виявилась настільки щільною, що інтерв'ю, заплановане місяць тому, вдалося записати лише напередодні Дня науки, що й був імпульсом до розмови.

Бесіда поєднала сьогоденне й непроминальне в турботах і міркуваннях знаного вченого – як і в діяльності структури, яку він очолює.

– Віталію Івановичу! В останні роки світова наука переживає повільне піднесення – відкриття й прориви не обійшли, здається, жоден її сегмент. Що вас потішило найбільше в надбаннях медицини цього часу, що слугуватиме їй найплідніше?

– З фундаментальних зрушень – розшифровка геному людини. Приватний ефект: у США, Європі та й навіть у Китаї будь-хто за 100 доларів може встановити своє походження ледь не з прашурів. Усе ж вельми цікаво дізнатись, чий ти посланець! Що ж до науки, то вміння декодувати геном відкрило їй неозорі перспективи вивчення й редагування молекули, відповідальної за спадковість, а медицині – здатність краще діагностувати й долати спадкові хвороби.

На друге місце в рейтингу новітніх завоювань медицини я поставив би використання стовбурових клітин, що є й моїм давнім науковим зацікавленням. Напрямок бурхливо і багатообіцяюче й не розчарував результатом: ми вже навчилися вилучати стовбурові клітини не лише з ембріональних, а й із соматичних тканин.

Тож цілком досяжним стає створення «запасних» (штучних) органів людського тіла, що в час воєнних дій і по тому є гостро нагальним. І йдеться не тільки про кінцівки, а й про внутрішні органи, уражені внаслідок бойових сутичок чи хронічних захворювань. На тепер створення людських «запчастин» ще виглядає фантастикою, та вже цілком науковою, бо потреба в них – величезна, таким, певен, буде й трансплантаційний вектор медицини в найближчому часі.

Не менші горизонти й у клонуванні органів, хоч уточню: маю на увазі терапевтичний, а не репродуктивний його різновид. Створення генетично споріднених пацієнту органів – настійлива вимога доби, а якщо так – медицина відповідь на неї оперативно й у повному обсязі. І це не заспокійливі мріяння вченого, а предметний поступ науки в царині людського відтворення.

– Однак найгучніша сфера наукових розвідок нині – штучний інтелект та його інваріанти,

до того ж спритно переведені в мілітарний план. Так, уже оголошено створення цілої низки технологій, заснованих на здатності комунікувати з мозком. Наприклад, з'явилися пристрої, що дозволяють водолозам бачити язиком у каламутній воді, солдатам – у непроникній темряві, причому на 360 градусів довкіл. Глек Пандори відкрито?

– Мозок, звісно, – найзагадковіший орган людини, що неослабно надить учених безмежжям можливостей задіяти його здатності задля прогресу. Неосяжний витвір Природи! Надскладна нейромережа, де навіть статистично йдеться про астрономічні величини! У ній, скажімо, більш ніж 100 мільярдів нейронів, в кожного з яких – до 100 тисяч з'єднань, що невинно поновлюються.

Якщо їх умовно викласти в нитку, її довжина дорівнюватиме 14 відстаням до Місяця! У нашій голові – цілий Всесвіт. Гігантський потенціал вивчення й застосування! Вражаюча міць в усьому – інтелекті, пам'яті, мисленні, мотиваціях, механізмах сприйняття й аналізу, проєктуванні себе в часі й просторі.

Зараз людство в ейфорії і з острахом переживає злет захопливого інтересу до штучного інтелекту, та, як на мене, жоден варіант ШІ не перевершить людину в тому, що наближає її до Творця, адже ще ні один суперкомп'ютер не здійснив відкриття і, гадаю, й не зробить: для цього потрібне осяяння, а його не запрограмуєш. Воно – дар Божої ласки, а нащо Всевишньому пихатє залізничка, коли в нього є Людина, з якою Творцю вочевидь нудьгувати не доводиться?

Утім, маємо віддати належне: сумнівні риси людської натури ШІ переймає хвацько – хитрує, лестить, не кліпнувши екраном, бреше, вправно й охоче замітає сліди. Його б у порядку родину на перевиховання! Тим часом постала доволі скрушна даність: з появою ШІ світ назавжди перестав бути людино-мірним, а вже неминуча імплантатія чипів у людський організм, боюсь, змінить саму природу людини. «Царства пройдуть», людина лишиться – якою вона буде? Це для мене й є питанням всіх питань...

– А що нині найактуальніше для академії?

– Вона живе війною, й було б дивним, якби це було не так. Порятунком бійців ЗСУ й постраждалих від актів російської агресії – на першому плані наших зусиль і дій. Інституту НАМН беруть найважчих військовослужбовців і цивільних жертв тероризму кремля по всіх профілях установ академії. Ті, хто потребує спеціалізованої, високотехнологічної, комплексної допомоги, багаторазового хірургічного втручання, – лікуються лише в нас.

Скажімо, в Інституті Шалімова нині перебуває боєць, якому вже зроблено близько 20 поетапних операцій, і шанси на збереження його життя й здоров'я ростуть. Надскладні операції з видалення осколків з критично важливих органів, нерідко – серця, успішно роблять в Інституті Амосова.

Такі пацієнти поступають до нас із військових шпиталів, де надання медичної допомоги цього рівня нереальне. Ми ж їх переважно рятуємо. За 10 років героїчного спротиву русні установи академії пролікували десятки тисяч поранених, з них 80% – операції, що могли бути виконані тільки у нас.

І тут я хочу оприлюднити своє тверде переконання, засноване на тяглій історичній практиці: війни виграють поранені! Римські легіонери були вкриті шрамами, нацистський Берлін у Другу світову брали воїни, 93% (!) яких були виписані з госпіталів.

Бо це завжди – досвідчені, навчені, мотивовані бійці, найпридатніші для армії звияжці. Тож наше головне завдання щодо таких поранених – вилікувати, відновити й повернути на фронт, бо ж у них є гострий особистий рахунок до ворога. Це золота когорта вояків, яким до снаги найскладніші бойові завдання.

У цьому сенсі ми співпрацюємо з військовими медиками, командуванням Медичних сил ЗСУ. Зокрема, разом діємо з метою забезпечення наших бійців спецпакетами з особливим фізрозчином, що частково

поновлює втрату крові, в бойових умовах рятуючи життя військовикам.

Я спостеріг ці пакети, перебуваючи у складі військової місії вищих офіцерів країни, що вивчала роботу шпиталів НАТО, зокрема госпіталю імені генерала Персі в Парижі. Звідти ми перейняли множину засобів, процедур і прийомів, українцям необхідних як у перші миті уражень воїнів, так і в подальшій карті супроводу поранених.

На повну постала й проблема боротьби з мікрофлорою, на яку не діють протизапальні антибіотики. Поранення ж найчастіше отримують в умовах, де санітарний стан докільля не обирають. Тож у наших лабораторіях триває активний, до самозабуття, пошук суціль нових, альтернативних препаратів, до яких мікробіоти людини ще не адаптувались.

– Ось ви згадали про створення ліків, що враз актуалізує питання фінансового забезпечення наукових розвідок. У державі – дефіцит коштів на найнеобхідніше. Вчені-медики теж поставлені в ситуацію, подібну тій, коли б господина мала зварити борщ з трьох квасолин. А стагнація науки, в тому числі медичної, внаслідок хронічного недофінансування – це програш майбутнього, приреченість країни на світове аутсайдерство, тобто в підсумку – здійснення мрії нарваного кремлівського довбня щодо України! Чи розуміють це можновладці, від яких залежить доля науки?

– Дуже болоче питання. Бо навіть коли лікарям нещодавно зарплатню підвищили (цілком заслужено, давно було пора!), науковців укотре обійшли. Тим часом так звані «народні обранці» всі атаки на академію починають словами: «Де ваші досягнення?». Вони, на щастя, ще є, і суттєві, та їхні джерела чимдалі міліють і пересихають, – з волі тих же нардепів. А лихо зовсім близько – точка неповернення вже ось! <...>

Кажу роками, на всіх рівнях і за найменшої нагоди: нам вкрай потрібна українська Кремнієва долина як місце втілення проливних ідей у формі обраних експертною радою проєктів. Українці ж обдаровані від Бога! Мед від Адама діставали з дуплянок, доки Прокопович не винайшов вулик. Іван Пулюй – професор та ректор Німецької вищої технічної школи в Празі, до Рентгена встановив фундаментальні властивості й природу катодних та X-променів.

Микола Володось у Харкові відкрив дистанційне ендопротезування (стенування), що стало проривом у судинній хірургії.

А Віктор Щеглов з мого рідного Інституту нейрохірургії вперше у світі розробив систему балонізації аневризми артерій головного мозку – переймати його клінічний досвід приїздили з усієї планети, з провідних медичних центрів.

Видатних ідей у нас не меншає, а ось їхнє запровадження кульгає істотно. Тож формат Кремнієвої долини в цих випадках прислужився б зразково, бо й досі доля відкриттів перебуває в руках випадку. Наприклад, мене вразив юний дослідник з Малої академії наук, що запропонував робити папір з опалого листя й завдяки цьому зберегти наші ліси й гаї! Чудова ідея! І недавно я втішився: в Житомирі завод на основі його технології побудували! Але ж це крапля з моря ідей, зокрема медичних, що гинуть безвісти.

– Тоді дозвольте наостанок дотичне запитання. Об'єднання восьми найстаріших американських університетів носить назву Ліги плюща. На ваш погляд, що найбільше пасує умовній асоціації установ НАМН – тюльпан, ковила, шафран? Адже всі вони – мов українська наука, в зоні Червоної книги, тобто на межі зникнення, бо такі ж бездоглядні й самосійні, потерпають від байдужої неуваги. Яку рослину як символ академії обрали б ви?

– Безумовно, мак. У медицині він застосовується як лікувальний засіб, фармацевтичний інгредієнт. В українській народній міфології, фольклорі та й історично мак – це крапельки крові козаків, які лишилися на полях битв, що вели за свободу України. Великий символ! Недарма його обрали знаком пам'яті за жертвами всіх воєн. А імпульсом цього рішення, до слова, став вірш канадського військового лікаря Джона МакКрея: «У полі Фландрії поміж хрестами // Гойдає вітер мак рядами, // Щоб знали місце, де ми є...». Ті ряди маку – полегли герої.

Україна зараз протистоїть російському монстру, що розв'язав уже 22-гу (за іншими даними дослідників – 28-му!) руйнівну, геноцидну, криваву війну проти нашого народу, бо без нас ординці – уламок улусу та й годі. Тому перший пункт порядку денного кожного свідомого українця – безумовна й неоскаржана воєнна поразка схибленого недофюрера з кремлівської божевільні.

А образ майбутнього ми маємо – воно бентежно-закличне. Тоді, певен, й українську медичну науку підніме на співмірний її славі шабель. Що ж до академії, то основне завдання на тепер – якнайбільше вкласти в Перемогу й не дати ласим вороженькам знищити НАМН – велике надбання нації. Та про це вже – наступного разу.

Олександр Саква
Джерело: Україна молода
<https://umoloda.kyiv.ua/number/3910/188/183476/>

Медики столиці продовжують допомагати нашим Захисникам

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я, її первинні і територіальні організації передали ще одну партію необхідного обладнання для потреб сил оборони 3-ї ОШБр на суму 0,7 млн грн: два квадрокоптери DJI Mavic 3 Thermal (DJI), два тепловізійні приціли Geni IRey та квадрокоптер DJI Mavic Classik with RC remote.

До збору долучились: ОППО УОЗ Солом'янського району, ОППО УОЗ Дарницького району, ОППО УОЗ Печерського району, ОППО УОЗ Святошинського району, ОППО УОЗ Шевченківського району, ОППО УОЗ Голосіївського району, ОППО УОЗ Дніпровського району, ОППО УОЗ Деснянського району, ППО співробітників Національного медичного університету імені О. О. Богомольця,

ППО Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, ППО працівників ДНП «Національний інститут раку», ППО «Інститут отоларингології імені професора О. С. Коломійченка АМН України, ППО ДП «Науковий центр превентивної токсикології ім. Л. І. Медведя МОЗ України», ППО КНП «Олександрівська клінічна лікарня м. Києва» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), ППО ДУ «Інститут урології НАМН України», ППО ДУ «Інститут серця МОЗ України», ППО ДУ «Інститут нейрохірургії імені академіка А. П. Ромода-

нова НАМН України», ППО ДУ «Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України», ППО НДСЛ «Охматдит»,

ППО КНП «Консультативно-діагностичний центр № 1 Дарницького району міста Києва»,

ППО КНП «Консультативно-діагностичний центр» Шевченківського району міста Києва, ППО КНП «Київський міський пологовий будинок № 2» виконавчого органу Київської міської ради, ППО КНП «Київська міська клінічна лікарня № 6», ППО працівників КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва» виконавчого органу Київської міської ради.

Не зупиняймося, дбаймо про захисників, допомагаймо ЗСУ. Задля нашого майбутнього – разом наближаймо перемогу!

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я

У Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця стартувала вступна кампанія 2024 року

У НМУ імені О. О. Богомольця розпочалася вступна кампанія 2024 року. Традиційно організацію прийому вступників здійснює Приймальна комісія – робочий орган закладу вищої освіти, де працює консультативний центр для надання допомоги абітурієнтам щодо створення електронних кабінетів, подання електронних заяв і підтвердження місця навчання.

Задля створення безпечних умов роботи Приймальної комісії університету максимально цифровізовано: вступники мають можливість дистанційно подавати заяви, складати вступні випробування та виконувати вимоги до зарахування. А для тих, хто планує прийти в університет особисто, вже створено всі умови для безпечного отримання консультацій і складання вступних випробувань.

Прийом документів для цього річного вступу до НМУ розпочнеться з пільгових категорій вступників. Працівники центру реєструватимуть пільги в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО) та за необхідності надаватимуть вичерпну інформаційну підтримку щодо особливостей вступу до університету цього року. Зокрема, серед пільговиків цього року особи з обмеженими фізичними можливостями, постраждали під час аварії на ЧАЕС, діти учасників бойових дій, діти-сироти та позбавлені батьківського піклування, а також інші абітурієнти пільгових категорій (вичерпний перелік дивіться офіційному сайті НМУ <https://nmuofficial.com>).

За результатами співбесіди до конкурсного відбору будуть допущені абітурієнти, що мають право на вступ на пільгових умовах. Реєстрація заяв на участь у співбесідах триватиме 3–10 липня (вступ на бюджет) та 3–25 липня (вступ лише на контракт).

Варто наголосити, що минулоріч університет розширив перелік спеціальностей, за якими відбуватиметься навчання у 2024–2025 навчальному році. До НМУ можуть вступати випускники загальноосвітніх шкіл, медичних фахових коледжів й особи, які вже мають певний рівень вищої освіти. Було також запроваджено набір вступників на основі диплома бакалавра зі спеціальності 223 «Медсестринство» на спеціальність «Медицина», а на основі дипломів бакалаврів 053 «Психологія» та 05 «Соціальні науки» на спеціальність «Медична психологія». На вечірню форму навчання зі спеціальності «Фармація, промислова фармація» до НМУ зможуть вступати абітурієнти на

основі повної загальної середньої освіти, дипломів спеціаліста/магістра будь-яких спеціальностей.

Вступники зможуть подати до 5 заяв на конкурсні пропозиції, які мають державне фінансування (бюджет), і кожній із заяв вступник повинен ОБОВ'ЯЗКОВО надати пріоритетність від 1 до 5, де 1 – найбажаніша спеціальність для вступу, а 5 – найменш бажаний варіант. Вказана вступником пріоритетність відіграватиме важливу роль при рейтингуванні

заяв системою ЄДЕБО і визначенні ЗВО та спеціальності для рекомендації до зарахування. Однією з організаційних особливостей цього річного вступної кампанії буде можливість абітурієнтів, які не мають змоги складати вступні випробування очно, зробити це дистанційно – з використанням платформи Zoom і відповідною процедурою підтвердження особи.

Мінімальний конкурсний бал для вступу у нинішньому році на спеціальності «Стоматологія», «Медицина», «Педіатрія», «Фармація, промислова фармація» (бюджет, контракт) має складати не нижче 150 балів.

Серед особливих умов вступу цього року є можливе зарахування до НМУ за результатами співбесіди з біології, вступ за результатами співбесіди із української мови, математики, історії України та біології (вступник отримує результат за шкалою 100-200 з кожного предмета). Також є можливість участі в конкурсі на бюджет у межах відповідних квот і переведення вступника на бюджет при зарахуванні на контракт (відкриті конкурсні пропозиції) на вакантні місця.

У 2024 році продовжиться запровадження у 2022 році набір вступників на спеціальність 222 «Медицина» з поглибленим вивченням англійської мови за професійним спрямуванням. Вступники матимуть змогу обрати цю окрему конкурсну пропозицію при подачі заяви до університету і, якщо успішно пройшли всі етапи конкурсного відбору, оволодіти англійською мовою професійного спрямування на високому рівні. Це дасть змогу більш успішно скласти єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ) в майбутньому і бути конкурентоспроможним під час вибору напрямку в галузі.

Цьогоріч, як і в попередні роки, всі вступники до закладу вищої медичної освіти мають подавати мотиваційні листи. Обсяг такого листа має складати не менш ніж 200 і не більше ніж 600 слів. Редагувати мотиваційний лист можна лише до моменту подання заяви на вступ. Абітурієнти, які вступатимуть на факультет підготовки лікарів для Збройних Сил України повинні додатково надавати висновок військово-лікарської комісії, а також автобіографію, характеристику з місця роботи (служби, навчання).

19 липня стартує прийом заяв на вступ до Національного медичного університету імені О. О. Богомольця від абітурієнтів на основі НРК 6 (бакалавр) та НРК 7 (магістр/спеціаліст) на спеціальності 222 «Медицина», 224 «Технології медичної діагностики та лікування», 225 «Медична психологія», 226 «Фармація, промислова фармація», 229 «Громадське здоров'я», 073 «Менеджмент». Прийом таких заяв триватиме до 31 липня включно.

Не пізніше 5 серпня Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО) завершить опрацювання заяв абітурієнтів і оприлюднить рейтинговий список вступників, рекомендованих до зарахування на місце державного замовлення. Загалом у 2024 році по всіх спеціальностях передбачено 955 бюджетних місць, тож талановита молодь має всі шанси стати студентами НМУ. Бажаємо нашим абітурієнтам успішно підтвердити свій високий рівень підготовки й долучитися до багатотисячного колективу Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, щоб у майбутньому стати успішними професіоналами, які працюватимуть на благо нашої держави.

Новий навчальний рік розпочнеться 1 вересня

2024–2025 навчальний рік у Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця розпочнеться 1 вересня 2024 року. Відповідне рішення ухвалили на засіданні Ради ректорів Міністерства охорони здоров'я України, що відбулося 24 червня 2024 року.

Зважаючи на гостру ситуацію в енергетичній сфері, що склалася через удари рф по українській критичній інфраструктурі, важливо знайти рішення, які б враховували ці фактори і водночас забезпечували належну якість освітнього процесу. Тому з метою оптимізації освітнього процесу планується ущільнення графіку навчання, подовження зимових канікул, подовження освітнього процесу до кінця липня 2025 року, використання суботніх днів як робочих (за потреби).

Заклади вищої освіти, що належать до сфери управління МОЗ України, не лише здійснюють теоретичну підготовку здобувачів освіти, але й забезпечують опанування ними практичних (клінічних) навичок на базі медичних закладів, які, як і вся країна, наразі працюють у складних енергетичних

умовах. Оптимізація освітніх програм дозволить зменшити кількість навчальних днів у зимовий період, а отже, і зменшить навантаження на енергетичну систему.

Наразі розглядають проведення освітнього процесу як у традиційному (аудиторному), так і змішаному (аудиторно-дистанційному) форматах. Це дозволить не переривати навчання в умовах енергетичної нестабільності. Рішення щодо формату навчання будуть приймати з урахуванням енергозабезпечення і ситуації в країні.

Заклади вищої освіти, що належать до сфери управління МОЗ України, підготовлено до проходження нового осінньо-зимового періоду з урахуванням можливостей гнучкого графіку освітнього процесу й залучення альтернативних джерел енергії.

Звіт про роботу Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я за 2023 рік

Продовжувала свою постійну роботу Тимчасова комісія з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), стипендій та інших соціальних виплат у місті Києві, до складу якої також входять представники Профспілки.

Позитивним результатом роботи Тимчасової комісії є погашення заборгованості із виплати заробітної плати в медичних закладах столиці, а саме: в КНП «Київський міський консультативно-діагностичний центр» – 0,7 млн грн, КНП «Консультативно-діагностичний центр» Подільського району м. Києва – 3,6 млн грн, КНП «Дитяча клінічна лікарня № 8 Шевченківського району міста Києва» – 111,6 тис. грн, КНП «Консультативно-діагностичний центр» Печерського району м. Києва – 29,3 тис. грн, КНП «Київський міський клінічний ендокринологічний центр» – 1,9 млн грн тощо.

Проведено семінари-навчання для профактиву й спілчан на теми: «Окремі питання застосування трудового законодавства в умовах війни», «Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я», «Трудові відносини в закладі охорони здоров'я під час воєнного стану».

Надано пропозиції та зауваження до повторно оприлюдненого МОЗ України для громадського обговорення проекту Закону України «Про самоврядування у сфері охорони здоров'я в Україні». Рішенням Президії Ради запропоновано редакцію визнано такою, що потребує ґрунтовного доопрацювання, оскільки його норми не відповідають процесу організації професійного самоврядування та могли порушувати права працівників охорони здоров'я – членів Профспілки, зокрема, встановлювали можливість укладання трудових договорів у формі контрактів з іншими категоріями медичних і фармацевтичних працівників, примусове членство в організаціях самоврядування медичних професій, встановлення сплати непрозорих членських внесків, а також наділення органів лікарського самоврядування виключними повноваженнями з допуску до здійснення професійної медичної діяльності тощо. Отже, законопроект містить низку суттєвих недоліків, порушує права медиків і потребує ґрунтовного доопрацювання, про що й було повідомлено офіційними листами Уряд і Парламент України.

Профспілка здійснювала і представництво інтересів спілчан за індивідуальними трудовими спорами в судах. Це поновлення на роботі, зняття безпідставних дисциплінарних стягнень, сплата несплаченої або неправильно нарахованої зарплати, і в окремих випадках навіть відшкодування моральної шкоди. У 2023 році завершено справи двох спілчан з загальною сумою стягнених на користь членів профспілки виплат 101038,67 грн.

Правозахисну й консультативну роботу здійснювали і за усними та письмовими зверненнями членів Профспілки. На особистому прийомі голови Ради було прийнято понад 547 членів з різних питань, а виконавчим апаратом Ради надано більше тисячі консультацій з питань правового регулювання трудових відносин, повноважень виборних органів та фінансової діяльності організацій профспілки,

укладення колективних договорів, оплати та охорони праці, інших питань.

Профспілка і її членські організації в перспективі мають діяти більш ефективно для досягнення визначених цілей і завдань, забезпечувати надійний правовий та соціально-економічний захист прав й інтересів спілчан, які набувають першочергового значення в умовах війни.

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

За даними Центру громадського здоров'я МОЗ України, на початок 2023 року в системі охорони здоров'я працювало 137549 лікарів фізичних осіб, молодших спеціалістів з медичною освітою – 241147 осіб. Водночас досі спостерігається тенденція до щорічного зменшення кількості лікарів і середнього медичного персоналу. У медичних закладах України не вистачає: лікарів – 33137 осіб, молодших спеціалістів з медичною освітою – 31721 осіб.

За прогнозами ВООЗ, до 2030 року у світі виникне кадрова криза у сфері охорони здоров'я, і Україна не стане винятком. Війна також призвела до корінних змін в українській медицині – понад 150 медиків загинули, тисячі пішли на фронт. Сотні лікарень зруйновано, велика частина медичних закладів перебуває в окупації. У той же час, лікарі з окупованих і прифронтових областей виїжджають не тільки вглиб країни, а і за кордон. Після 24 лютого, за даними реєстрів, виїхало 2273 медичні працівники, серед яких лікарі та медсестри. Однак така цифра є досить умовною, а відтік кадрів набагато більший, адже в державі відсутня система моніторингу та контролю за рухом медичних кадрів, а ставати на консульський облік за кордоном не обов'язково у багатьох випадках.

Профспілка постійно наголошує, що під час війни, без застосування Урядом негайних заходів реагування і створення дієвих інструментів з нормування праці та мотивації в роботі, така ситуація вже прямо загрожує національній безпеці України. Зробити точну оцінку того, скільки медиків виїхало з України у звітному році – неможливо. За офіційною інформацією, майже 3% медичних працівників, які працювали в програмі медгарантій, за час повномасштабного вторгнення виїхали з України за кордон.

Ситуація з відтоком медичного персоналу пов'язана не лише обмеженнями впровадженого воєнного стану в країні й реальною загрозою життю працівників під час виконання службових обов'язків, але часто і з посиленням трудової експлуатації медичного персоналу, збільшенням складності і інтенсивності їхньої праці. Окремим питанням стоять виклики, пов'язані з повномасштабною війною,

яка спровокувала великий попит на нові медичні спеціальності в Україні, зокрема, лікарів фізичної та реабілітаційної медицини, ерготерапевтів, лікарів-психологів тощо.

У Києві дефіцит фізичних осіб до штатних посад на початок 2023 року, за офіційними даними, вже складав щодо лікарів – 3536 осіб, молодших спеціалістів з медичною освітою – понад 5375 осіб.

Питання укомплектованості медичних закладів і подальшого відтоку медичного персоналу сьогодні є вкрай актуальним та потребує негайного вирішення. Станом на 01.01.2024 року укомплектованість штатних посад, за офіційними даними, в закладах охорони здоров'я Києва дещо збільшилась і складає: лікарів – 80%, молодших спеціалістів з медичною освітою – 76%.

Варто зазначити, що скорочення дефіциту відбувається внаслідок скорочення посад у закладах, що призводить до збільшення навантаження на діючий медичний персонал. А за відсутності норм навантаження призводить до непомірної експлуатації трудових ресурсів, що, на жаль, не врегульовано заходами соціального діалогу й не закріплено у галузевій угоді.

КОЛЕКТИВНО-ДОГОВІРНА РОБОТА

В умовах війни й значного недофінансування програми медичних гарантій, колективний договір, як головний елемент соціального діалогу, став основним дієвим засобом врегулювання та погодження інтересів роботодавця і профспілкової організації. Це актуальні питання соціально-економічного й трудового захисту працівників закладу, зокрема, з питань визначення моделі та формування оплати праці, дотримання встановленого законодавством мінімального рівня оплати праці, робочого часу і відпочинку, охорони праці, надання соціальних гарантій та пільг тощо.

У звітному році Профспілка активізувала й посилила співпрацю з роботодавцем, стороною соціального діалогу на локальному рівні, з метою утримання від односторонніх дій у трудових відносинах з працівниками та припинення дії окремих положень колективних договорів. Продовжила надання практичної допомоги первинним профспілковим організаціям щодо колективно-договірної роботи, в тому числі щодо здійснення аудиту чинних колективних договорів і вдосконалення їхніх положень, а також підготовки індивідуальних проектів колективних договорів та всіх необхідних документів «під ключ» для ведення колективних переговорів.

Для більш активного використання норм колективного договору, як основного інструменту захисту прав та інтересів працівників медичних закладів в умовах воєнного стану, на допомогу членським організаціям Київської міської профспілкою працівників охорони здоров'я підготовлено чек-лист основних завдань колективно-договірної роботи на 2023 рік.

У 2023 році практичну допомогу було надано 24 первинним профспілковим організаціям. У звітному році, у зв'язку з особливостями воєнного стану, щорічний галузевий конкурс на «Кращий колективний договір» за 2023 рік Президією Ради було вирішено не проводити.

ОХОРОНА ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Максимально пріоритетним напрямом роботи Профспілки залишався й напрям зі здійснення громадського контролю за додержанням роботодавцями законодавства про охорону праці та здоров'я працівників.

Нової актуальності це питання набуло під час воєнного стану, коли зі сторони державних органів, які повинні опікуватися станом охорони праці, було введено мораторій на перевірки стану охорони праці. Профспілка та її профспілкові організації, на виконання вимог ст. 14 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», самостійно здійснювали громадський контроль за створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спеодягом, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального й колективного захисту, а також за мінімальними трудовими гарантіями. Профспілкою було проведено і превентивні та правороз'яснювальні заходи, круглі столи з питань охорони праці й цивільного захисту для голів первинних профспілкових організацій та спеціалістів з охорони праці, щоб скоординувати їхню співпрацю для спільної мети – збереження здоров'я і життя кожного працівника.

За допомогою Профспілки проведено аудит стану охорони праці у 8 закладах охорони здоров'я, які за результатами аудиту отримали в Держпраці декларації на роботи підвищеної небезпеки.

Крім того, Профспілка за окремим створеним графіком перевірок і за запрошенням первинних профспілкових організацій, проводила громадський контроль за станом охорони праці в закладах охорони здоров'я.

Під час громадського контролю особливу увагу акцентували на:

- створенні системи управління охороною праці (СУОП);
- наявність: нормативно-правових актів з охорони праці;
- дозволів на об'єкти підвищеної небезпеки в медичних закладах;

Закінчення на 7-й стор.

Звіт про роботу Ради КМПОЗ...

Закінчення, початок на 6-й стор.

- інструкції з охорони праці для персоналу;
- кімнати відпочинку та прийому їжі для співробітників;
- оснащення медичною технікою і проведення ремонтів в закладі;
- проведення навчання з питань охорони праці;
- проведення атестації робочих місць і надання пільг та компенсацій за роботу у шкідливих умовах;
- забезпечення засобами індивідуального захисту;
- витрати на охорону праці;
- постійний громадський контроль зі сторони первинної профспілкової організації за станом охорони праці в закладі.

Профспілка провела безоплатне навчання щодо загальних питань з охорони праці ВІЗ закладах охорони здоров'я, де було навчено 654 посадових осіб (що на 458 осіб більше ніж в 2022 році). Навчання від Профспілки традиційно є безоплатним, і медичні заклади отримали змогу використати заощаджені кошти у сумі не менше 500 000 грн на поліпшення умов охорони праці своїх працівників-спілчан.

У звітному періоді розроблено низку інформаційно-методичних матеріалів для первинних профспілкових організацій з питань охорони праці на теми: підготовка закладів до зимового періоду; забезпечення безпеки працівників цивільних закладів охорони здоров'я під час воєнного стану; пожежної безпеки й цивільного захисту; проведення громадського контролю за станом охорони праці зі сторони первинної профспілкової організації.

На жаль, через мобілізацію та евакуацію певної кількості медичних працівників через воєнні дії, а також окремі недоліки в організації роботи медичних закладів, збільшується навантаження на працівників галузі, внаслідок чого зростає інтенсивність та напруженість праці на тих, хто залишився працювати. Складні (як фізично, так і морально), а іноді незадовільні умови праці, призводять до погіршення стану здоров'я самих медичних працівників та зростання загальної і професійної захворюваності, емоційного вигорання. Збільшилась кількість скарг на мобінг, що також стало предметом комісійних розглядів під час профспілкових перевірок. За наслідками перевірок роботодавцям вносили вимоги щодо усунення виявлених негативних чинників і проводили заходи контролю.

Профспілка систематично здійснювала аналіз інформації про випадки професійної захворюваності й нещасні випадки з працівниками закладів охорони здоров'я, яких у 2023 році було зареєстровано:

4 випадки активного туберкульозу (-6 у порівнянні з 2022 роком), однак, зареєстровано 1 випадок захворювання на хронічний туберкульоз легень;

12 нещасних випадків на робочому місці (-7 у порівнянні з 2022 роком), з них 8 пов'язані з виробництвом;

18 дорожньо-транспортних пригод (на 14 більше у порівнянні з 2022 роком),

8 пожеж в закладах охорони здоров'я (на рівні 2022 року).

Делегований представник Профспілки брав участь в роботі спеціальних комісій з розслідування 4 нещасних випадків на виробництві, що сталися із спілчанами.

У царині охорони праці важливим досягненням у 2023 році стало те, що на вимогу глобального профспілкового руху Міжнародна організація праці (МОП) розробила глобальну стратегію з безпеки та гігієни праці та план дій на період 2024–2030 років. Україна, яка є членом МОП з 1954 року, також зобов'язана керуватися цією стратегією, що охоплює державну соціальну політику, програму взаємодії профспілок і роботодавців, а також основні сфери ринку праці, зокрема і сприяння зайнятості, викорінення дитячої праці, запобігання торгівлі людьми, покращення умов праці, реформування трудового законодавства та соціального забезпечення, запобігання поширенню ВІЛ/СНІД у сфері праці, посилення превентивної культури охорони праці, сприяння реалізації основоположних принципів і прав у сфері праці.

ВНУТРІШНЬОСПІЛКОВА РОБОТА

Сильна і дієва тільки та профспілкова організація, яка ефективно захищає інтереси своїх спілчан, користується їхньою довірою і підтримкою, здатна організувати колективні дії на захист їхніх соціально-економічних прав, має достатні фінансові та кадрові ресурси, раціональну, працездатну структуру для безумовного виконання покладених на неї завдань.

За звітний період Профспілка доклала чималих зусиль, враховуючи всю тяжкість воєнного стану, щоб зберегти свою організаційну структуру і єдність. Станом на 1 січня 2024 року на обліку у Профспілці перебуває 49369 членів, в тому числі 45544 осіб – працівників, що складає 79% від загальної кількості працівників у галузі.

Профспілка об'єднує 148 первинних профспілкових організацій. На жаль, за 2023 рік відбулося зменшення кількості членів Профспілки на 4832 осіб, із загальним зменшенням чисельності працівників на 3419 у зв'язку з продовженням реорганізацій закладів охорони здоров'я шляхом злиття, а також великої кількості медичних працівників, що залишили територію міста Києва і звільнилися з роботи.

Згідно п. 7.3 Статуту (Положення) профспілки у період між засіданнями Ради поточну роботу проводить Президія Ради, яка підзвітна та підконтрольна Раді. В 2023 році відбулося 5 засідань Президії Ради, на яких розглянуто понад 48 актуальних питань діяльності організації.

За звітний період Президія Ради розглянула питання, що стосувались організації роботи самої Профспілки і її організаційних ланок в умовах війни, фінансової підтримки ЗСУ, загрози правам й інтересам спілчан в умовах

реформування сфери охорони здоров'я, продовження процесу організації професійного самоврядування та формування спроможної мережі медичних закладів, про зміни й нові норми в чинному законодавстві України, про фінансування медичних закладів за ПМГ-2024, виконання показників Держбюджету, стан виплати заробітної плати і кадрового забезпечення в закладах охорони здоров'я столиці. Окрему увагу приділили виконанню положень чинної територіальної угоди й активізації роботи щодо розгляду проєкту нової галузевої угоди.

На засіданнях Президії Ради розглядали інформацію про заходи зі сприяння забезпечення обороноздатності держави, про забезпечення безпеки членів Профспілки в умовах воєнного часу, про надання матеріальної допомоги, членам профспілки, які постраждали внаслідок військової агресії РФ проти України, внаслідок бойових дій, перенесли в тяжкій формі хвороби, про надання матеріальної допомоги та здійснення заохочувальних виплат з нагоди професійних свят, про результати роботи Ради профспілки, підведення підсумків статистичної і

фінансової звітності за 2023 рік. Усі прийняті рішення доводили до профорганів і членів організації.

Уперше обговорили й було впроваджено питання дорослого оздоровлення та відпочинку спілчан. Вирішено питання оздоровлення дітей медичних працівників влітку 2023 року і проведення святкових заходів в умовах воєнного стану.

У березні 2023 року відбулось четверте засідання Ради Профспілки. Робота IV Пленуму відбулася з суворим дотриманням норм безпеки під час воєнного стану.

Члени Ради підвели підсумки роботи за 2022 рік, затвердили план на 2023 рік, звіт про виконання бюджету профспілки за 2022 рік і кошторис профспілкового бюджету на 2023 рік, статистичний звіт.

У звітному році відбулися конференції і збори в деяких первинних профспілкових організаціях в зв'язку з закінченням строку повноважень виборних органів, обрано нові склади профспілкових комітетів та їхніх голів. У 2023 році закінчення п'ятирічного терміну повноважень відбулося у 10; створено та зареєстровано в органах юстиції нових первинних профспілкових організацій – 3; дострокове припинення повноважень голів організацій та обрання нових – 2; зміна назви первинної профспілкової організації – 2.

Відзначення профспілкових активістів залишається серед наших пріоритетів.

МЕДИК СТОЛИЦІ

Так, упродовж звітнього періоду працю медичних працівників, їхню активну громадську позицію було відзначено профспілковими нагородами. За поданням Профспілки: Почесною грамотою Київської міської ради профспілок нагороджено 7 медичних працівників

за сумлінну працю, значний особистий внесок в підвищення рівня медичного обслуговування населення столиці та вірність обраній справі в умовах воєнного стану та з нагоди ювілею; з нагоди професійних свят, ювілейних дат закладів охорони здоров'я, інших урочистих подій. За поданням Профспілки 6 спілчан нагороджено профспілковими відзнаками вищого профоргану ФПУ: почесним знаком «Заслужений працівник профспілок України», «Профспілкова відзнака» та почесним знаком «За розвиток соціального партнерства». Загалом 4837 спілчан відзначено почесними грамотами Профспілки та грошовим заохоченням.

У 2023 році Профспілка продовжила надання адресної матеріальної допомоги членам організації, які опинились у скрутних життєвих обставинах, зумовлених різними чинниками: постраждали внаслідок військової агресії, за станом здоров'я, у зв'язку з важкими тривалими хворобами й оперативним втручанням, похованням та ін. Профспілковими виплатами за рахунок Ради Профспілки було охоплено 5047 спілчан на загальну суму 3 952 634,39 грн.

ІНФОРМАЦІЙНА РОБОТА

Найголовнішим призначенням Профспілки було, є і буде відстоювання прав та інтересів працівників. Тож наступним пріоритетним напрямком профспілкової діяльності залишалась інформаційна робота. Вона дозволяє підвищити і зберегти показники охоплення членством, авторитет та імідж самої організації. Покращенню діяльності сприяє чітке налагодження інформаційних потоків між ланками профспілкової структури, формування і розвиток внутрішньої інформаційної мережі на основі сучасних засобів.

Інформаційна робота базувалась на принципах гласності і відкритості, об'єктивності і повноти, доступності, актуальності і оперативності, чіткості і лаконічності, різноманітності. Це допомагає профспілковим організаціям ефективніше мотивувати працівників до вступу в профспілку, ширше залучати до активної діяльності спілчан і покращувати імідж профспілки.

Результативність і дієвість інформаційної роботи в її безперервності. Спілчани мають бути обізнані зі структурою профспілки, її статутом, знати свої права і обов'язки та можливості щодо захисту своїх трудових прав й інтересів. Про переваги, яких добилася Профспілка та про інші питання, такі як: безкоштовна юридична допомога, оздоровлення, матеріальна допомога і, звичайно, де і як можна дізнатись про діяльність, поставити питання, направити звернення.

Закінчення на 8-ій стор.

Звіт про роботу Ради КМППОЗ...

Закінчення, початок на 7-й стор.

Для організації ефективної інформаційної роботи Профспілка використовує різні форми: власний сайт у мережі Інтернет, сторінки у соціальних мережах Facebook та Instagram – для своєчасного висвітлення новин, іншої важливої та корисної інформації. Для оперативного інформування – діє Telegram-канал Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я, який щоденно висвітлює медичні новини. Традиційно, вже понад двадцять років, видається та безоплатно розповсюджується серед спілчан, в паперовій і електронній формах, інформаційний вісник «Медик столиці», за звітний період вийшло 5 випусків номерів.

Вагому роль в інформуванні профспілкового активу відіграє навчання. За допомогою активних форм навчання у 2023 році було проведено тематичний курс «Школа профспілкового лідерства», який складався із чотирьох занять, кожне з яких охоплювало найважливіші теми з організації та здійснення профспілкової діяльності, а саме: мотивація профспілкового членства і пріоритетні напрямки її розвитку, органайзинг в профспілковій діяльності, ведення діловодства, захист соціально-економічних прав через колективний договір, додержання законодавства з охорони праці, бухгалтерський та фінансовий облік в профспілкових організаціях.

За звітний період виконавчим апаратом Ради надавали консультації з проведення конференцій, зборів, оформлення первинних документів профспілкової організації, проведення реєстраційних дій в органах юстиції, відбувалася безперервна допомога щодо ведення переговорів і укладання колективних договорів, індивідуальна правова допомога й консультації з питань фінансової звітності, проводи-

лися семінари та заліки з питань охорони праці в закладах охорони здоров'я згідно запитів.

Зусилля фахівців виконавчого апарату Ради було спрямовано на посилення ролі Профспілки у трудових колективах, на зміцнення єдності та активізацію дій профспілкових організацій з посилення соціально-економічного захисту спілчан.

КУЛЬТУРНО-МАСОВІ ЗАХОДИ ТА ГРОМАДСЬКА РОБОТА

Долаючи виклики, спричинені військовою агресією, Профспілка у 2023 році, з суворим дотриманням усіх безпекових норм, організувала та провела низку культурно-масових заходів для спілчан.

12 травня у Міжнародний день медичної сестри відбувся XIV Міжнародний конгрес «Медсестринство 2023: шлях до перемоги». Конгрес організовано Профспілкою за багаторічною традицією та за ініціативи Іллі Ємця, відомого кардіохірурга, доктора медичних наук, професора, у співпраці з ДУ «Науково-практич-

ний медичний центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України», КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського», НДСЛ «Охматдит» МОЗ України та Міжнародного благодійного фонду «Дитяче серце». Конгрес відбувся з широким залученням провідних міжнародних стейкхолдерів: Міжнародна рада медсестер – професор Pamela Cirgiano (США), Європейська федерація медсестер – Grete Christensen (Данія), професор охорони здоров'я та сестринської справи – Philip Moons (Бельгія).

Також в рамках конгресу відбулося нагородження премією «Найкраща медична сестра України», яку було започатковано організаторами конгресу ще у 2019 році. Переможцями премії у номінації «Медсестра/Медбрат – Милосердя» стала і членкиня Профспілки: Людмила Розвик – старша сестра медична відділення хірургії та трансплантації Комунального некомерційного підприємства «Київський міський центр нефрології та діалізу». Враховуючи умови воєнного стану, організаторами було прийнято

рішення провести конгрес в офлайн-форматі з онлайн-трансляцією на YouTube та у Facebook, що відкрило доступ для усіх охочих медичних працівників зареєструватися для перегляду та отримати сертифікати з урахуванням годин.

Традиційно, до Дня захисника та захисниці України, Профспілка провела «Марафон вдячності» й привітала своїх захисників і захисниць, а також медиків-волонтерів провівши вітальну акцію з подарунковими сертифікатами.

Профспілка брала активну участь у відзначенні спілчан з нагоди Дня медичних працівників, Дня фармацевтичного працівника, Дня автомобіліста та дорожника; у науково-практичному заході, приуроченому до 40-річчя заснування Національного інституту серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова НАМН України, який об'єднав кардіохірургів усіх кардіохірургічних центрів України та закордонних колег; у відзначенні з нагоди 60-річчя КНП «Київська міська клінічна лікарня № 6», 75-річчя КНП «Київська міська клінічна лікарня № 10» та 129-річчя НДСЛ «Охматдит» МОЗ України, а також Профспілка брала участь в урочистих зборах Національної академії медичних наук України з нагоди 30 річниці від заснування.

Виконавчий апарат Ради Профспілки спільно з головами територіальних і первинних профспілкових організацій долучилися до організації благодійного ярмарку Київської міської ради профспілок, що проходив на підтримку Збройних Сил України. У підсумку витвори рукоділля, поробки та смаколики саме наших спілчан принесли найбільшу суму до збору, після організаторів, і склали 15,5 тис. грн, а загальна сума збору від всіх членських організацій Київської міськпрофради склала більше 145 тисяч гривень, які було перераховано на потреби захисників та захисниць.

Суворо дотримуючись встановлених безпекових вимог, Профспілка 5 грудня 2023 року організувала для спілчан мистецький захід з нагоди Дня прав людини й на знак подяки за самовіддану, сумлінну працю і вірність обраній справі в умовах воєнного стану в Національному академічному театрі опери та балету ім. Т. Г. Шевченка з переглядом вистави «Вечори на хуторі біля Диканьки». А також 21 грудня для дітей медичних працівників традиційне різдвяно-новорічне свято з переглядом вистави у виконанні артистів Національного цирку України «Нове Різдво».

ОЗДОРОВЧО-СПОРТИВНА РОБОТА

Підтримка здоров'я, особливо в умовах війни, – надважлива справа. Тож і одним з напрямів діяльності Профспілки є щорічна оздоровча кампанія спілчан та членів їхніх сімей. Її організація і проведення в активній співпраці з оздоровчими закладами забезпечили змістовний відпочинок та перезавантаження. Для оздоровлення дітей спілчан в літній період Профспілкою було запропоновано такі заклади: ТзОВ «Водограй» Закарпатська обл., с. Чинадієво, ТОВ ДОЗСТ «Чайка», с. Чайки Богуславського району Київської обл., ОТ «Білочка» с. Лісарня Мукачівського району Закарпатської обл. і ДЗСТ ЛОК «Карпатські зорі» м. Косів Івано-Франківської

обл. Улітку звітного року скористалися можливістю оздоровитися і провести час з користю для фізичного та морального здоров'я 126 дітей членів Профспілки. З них 98 – за рахунок коштів, залучених з різних джерел фінансування, та 28 – безоплатними путівками пільгових категорій. Профспілка власними силами та за допомогою представників профактиву забезпечувала й фізичний супровід дітей в дорозі до закладів відпочинку та у зворотному напрямі, і їхню безпеку.

У 2023 році Профспілка вперше впровадила програму пільгового оздоровлення спілчан також разом із членами сім'ї. Рішенням Президії Ради було визначено заклади оздоровлення та відпочинку в одному з більш безпечних куточків України: оздоровчий комплекс «Сонячний» і готельно-рекреаційний лікувальний комплекс «Solve Resort & SPA» (обидва у с. Поляна Свалявського району Закарпатської області). Кожен з них був намагався надати максимальний комфорт відпочивальникам, включаючи санаторно-лікувальні послуги із супроводом лікаря: вживання мінеральних вод, соляні печери, масажі, трав'яні цілющі ванни (хвойні, бішофітні, з морською сіллю), лікувальний душ (всхідний, циркулярний), інгаляції з мінеральною водою, фітотерапіями, плавання в басейнах, заняття в тренажерних залах тощо. Відновити сили і покращити здоров'я виявила бажання 491 особа.

Найактивнішими у оздоровленні спілчан і членів їхніх сімей стали такі профспілкові організації: ОППО УОЗ Дніпровського району, ППО НДСЛ «Охматдит», ППО співробітників Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, ППО КНП «КМКОЦ» та інші.

Важливим фактором, що сприяє підтримці фізичного і психічного добробуту є здоровий спосіб життя, який працівники сфери охорони здоров'я власним прикладом популяризують у спільноті, а Профспілка їх завжди в цьому підтримує.

Багаторічна співпраця Профспілки з КМВ ФСТ «Спартак» за рішенням Президії Ради продовжилася і у 2023 році. За програмою XI спартакиади «Здоровий киянин 2023» було проведено змагання медиків спілчан із плавання, з настільного тенісу, з футболу серед лікарів, у якому медики столиці стали чемпіонами України, обігравши 9 команд лікарів з 14 регіонів України. Це вже четверте чемпіонство для столичних лікарів, що робить їх найтитолованішою командою медиків України.

3-5 листопада 2023 року кращі команди сезону зішлись у фінальному поєдинку XI Київської міської спартакиади «Здоровий киянин 2023». Випробувавши свої сили у 6 видах спорту: футзал, волейбол, настільний теніс, армспорт, гирьовий спорт і шахи. Найактивнішими командами спортивних баталій в усіх 6 видах спорту 2023 року були: спілчани КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва», Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, КЛ «Феофанія» ДУС, КНП «КМКЛІ № 6», Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, ДУ «Центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України», що в кінцевому результаті забезпечило збірній команді Профспілки I загальнокомандне місце.

Проведення таких змагань, особливо у період воєнного стану, – це не лише свідчення активного спортивного життя столиці, але й противага зусиллям ворога, спрямованим на знищення українського козацького духу. Нагородою для Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я стало вручення перехідного «Кубка виклику», який чекатиме результатів наступних змагань XII спартакиади «Здоровий киянин» 2024 року.

Завідувачка відділу організаційно-інформаційної роботи
Тетяна Костючок

Творчий шлях і основні здобутки людини яскравої долі – Героя українського народу Володимира Давидовича РОЗУМЕНКА

Ми – лікарі, ми любимо професію свою,
До неї ми всім серцем прикипіли.
Ми – лікарі, і доки ми в строю,
Ми людям віддаємо свої сили.

Федір Тишко

2024 рік – ювілейний для людини яскравої долі, директора Інституту нейрохірургії імені академіка А. П. Ромоданова НАМН України – Володимира Давидовича Розуменка.

Володимир Розуменко народився 7 травня 1949 року. Батько – Розуменко Давид Гнатович, українець, військовий лікар-хірург, учасник з перших і до останніх днів II Світової війни. Мама – Розуменко Тамара Іллівна, вірменка, юристка за фахом, у сім'ї вона була символом честі і справедливості, порядності і взаєморозуміння, турботи і тепла. Дитинство Володимира проходило в середовищі відданих своїй справі медиків і творчих інтелектуалів. У ті часи сім'ї провідних лікарів-спеціалістів мешкали безпосередньо на території лікувальних установ, тому Володя спостерігав за роботою лікарів госпіталю, а тяжко хворим інвалідам війни, які не могли самостійно рухатись, на їхнє прохання подавав або приносив необхідне для них, читав книжки і мріяв бути лікарем, як тато. Навчаючись у загальноосвітній школі, додатково відвідував школи юних фізиків, математиків та хіміків. Як золотого медаліста, Володимира могли зарахувати без іспитів до будь-якого технічного вузу, та вибір професії був свідомим і остаточним. Втілюючи найзаповітнішу мрію, вищу медичну освіту Володимир Розуменко здобув у Дніпропетровському медичному інституті за спеціальністю «лікувальна справа», успішно закінчивши його 1972 року. Відтоді чотири роки працював лікарем-нейрохірургом у Дніпропетровській обласній лікарні імені І. І. Мечнікова. З 1976 року працював в Інституті нейрохірургії, де пройшов шлях від клінічного ординатора (1976–1978 рр.), аспіранта (1978–1980 рр.), молодшого наукового співробітника (1980–1984 рр.), старшого наукового співробітника (1984–1992 рр.), провідного наукового співробітника (1992–1995 рр.) до головного наукового співробітника, керівника нейроонкологічної клініки і начальника відділу нейроонкології (з 1995 р.).

Пошастило Володимир Розуменку з вчителями і наставниками, якими були корифеї вітчизняної нейрохірургії, творці вітчизняної наукової школи – академік АМН СРСР Андрій Петрович Ромоданов

та академік НАН України Юрій Панасович Зозуля. 1980 року Володимир Давидович захистив кандидатську дисертацію на тему: «Діагностика та хірургічне лікування пухлин тім'яних ділянок головного мозку», а 1991 року захистив докторську дисертацію «Лазерно-мікрохірургічні операції при внутрішньочерепних пухлинах». Крім того, професор Володимир Розуменко має фах фінансиста. 2004 року закінчив Київський університет ринкових відносин за спеціальністю «Фінанси». Захистив магістерську дипломну роботу на тему: «Фактори підвищення ефективності міжнародної інвестиційної діяльності в Україні» та здобув кваліфікацію «магістра з фінансів». З липня 2023 року Володимир Розуменко очолює ДУ «Інститут нейрохірургії імені академіка А. П. Ромоданова НАМН України».

Володимир Давидович Розуменко – видатний фахівець в галузі нейроонкології та лазерної клінічної нейрохірургії, розробник нових високоефективних лазерно-мікрохірургічних методів оперативних втручань на центральній нервовій системі, методу лазерної термодеструкції і фотодинамічної терапії злюкисних пухлин головного мозку, принципово нового лазерного й навігаційного технічного забезпечення нейрохірургічних операцій. Сенсаційною подією в медицині стала проведена Володимиром Давидовичем 1983 року лазерна операція із видалення пухлини мозку, що стала першою в історії вітчизняної медицини. Нині він виконує найскладніші операції на структурах головного мозку з застосуванням інноваційних хірургічних технологій.

Вклад професора Володимира Розуменка у розвиток української і світової

нейрохірургії загальноновизнаний. Він член Української, Європейської та Всесвітньої асоціацій нейрохірургів, Міжнародного товариства оптичної техніки, Української асоціації мініінвазивних ендоскопічних та лазерних технологій. Головні напрями науково-клінічних досліджень професора В. Д. Розуменка: розробка нових високоефективних методів оперативних втручань при пухлинах функціонально значущих частин мозку й пухлинах глибокої локалізації із застосуванням нейронавігаційних систем і мікрохірургічної лазерної технології; розробка нових методів інтерстиціальної лазерної термодеструкції та фотодинамічної терапії злюкисних пухлин головного мозку; розробка методів відновної терапії при пухлинах головного мозку; експериментальна розробка й клінічна апробація схем комбінованого лікування злюкисних пухлин із застосуванням нових протипухлинних хіміопрепаратів, біоімуномодуляторів, генно-інженерних технологій та ад'ювантних променеви засобів. У доробку Володимира Давидовича понад 700 наукових праць (автор і співавтор), з яких 185 статей, 27 фахових монографій, підручників та книг – серед них такі вагомі праці, як «Лазерна нейрохірургія» і «Гліоми головного мозку», двотомна книга «Техніка та методологія фотодинамічної терапії», «Мультимодальна нейронавігація в хірургії пухлин головного мозку», «Променева терапія пухлин головного мозку», «Однофотонна емісійна комп'ютерна томографія у діагностиці пухлин головного мозку», підручник «Онкологія», медичний посібник «Алгоритми сучасної онкології», «Англо-

почесними грамотами й іншими відзнаками. Є лауреатом премії Національної академії медичних наук України в галузі клінічної медицини, лауреат Міжнародного академічного рейтингу «Золота фортуна» та володарем спеціальної премії загальнонаціональної програми «Людина року» в номінації «Кумир українців» – за вагомий внесок у розвиток української медицини. Володимир Давидович Розуменко зробив надзвичайно багато для розвитку української медицини, для розробки і впровадження в клінічну практику інноваційних хірургічних технологій всесвітнього рівня, що забезпечують високу якість життя онкологічних хворих. У реаліях воєнного стану здійснив організацію і надання високоспеціалізованої нейрохірургічної допомоги військовим, робить неоціненний внесок в Перемогу українського народу.

Володимир Розуменко давній читач і подвижник Національної наукової медичної бібліотеки України. Він ділиться своїми теплими почуттями, як щодня, проїжджаючи до роботи повз бібліотеку, його вабить і кличе Духовний дім життя – Аптека для душі. За нагоди, він радо зустрічається і спілкується з фахівцями бібліотеки, цікавиться літературою, яку ми презентуємо на міжнародних медичних виставках, переймається проблемами та викликами сьогодення для бібліотеки.

український та українсько-англійський словник термінів у нейрохірургії». Крім того, професор Володимир Розуменко має понад 100 винаходів і авторських свідоцтв.

Володимир Давидович став ініціатором та ідеологом спільного україно-німецького інвестиційного проекту будівництва в Україні сучасного медичного хірургічного комплексу із спеціалізованою науковою і клінічною базою. Наукову і клінічну роботу в Інституті нейрохірургії поєднує з педагогічною роботою на кафедрі нейрохірургії НУОЗ України імені П. Л. Шупика й на кафедрі психології Київського університету ринкових відносин. Багаторічну нахненну працю і громадську діяльність Володимира Давидовича високо оцінено в Україні та за її межами.

Професора Розуменка нагороджено різноманітними орденами, медалями,

Професор Розуменко з радістю дарує свої наукові роботи до фонду бібліотеки й надає авторську згоду на розміщення їх у цифровому архіві. Нині, у ці складні для України часи, Володимир Розуменко, як відданий син нації, очолює Інститут нейрохірургії імені академіка А. П. Ромоданова НАМН України та з перших днів війни наполегливо працює на благо національного здоров'я. Наразі він виконує найскладнішу операції, надає фахові консультації для військових і цивільних хворих в інституті та виїздить для консультацій в інші лікувальні установи.

Низький уклін Вам, пане професоре, за Ваш труд, за поважне ставлення до храму книги! За розуміння, що бібліотека – це скарбниця знань і диво етичної та духовної наснаги, де в неоціненних мовчазних наукових джерелах живе мистецтво лікарювання. Щирістю дякуємо Вам за дарунки до фондів бібліотеки своїх наукових робіт, книг і журналів.

Високоповажний Володимир Давидовичу, вітаємо Вас зі славним ювілеєм! Бажаємо доброго здоров'я, завжди залишатися таким наполегливим і цілеспрямованим, мудрим і щирим, оптимістичним і усміхненим! Зичимо Вам бадьорості, сил і терпіння, наснаги й удачі в усіх справах!

ННМБ України
Людмила Коломісць

Вітаємо з відзнакою!

16 травня 2024 року відбулася урочиста церемонія вручення дипломів новим членам Національної академії наук України. Серед новообраних членів-кореспондентів був директор Державної наукової установи «Центр інноваційних медичних технологій Національної академії наук України» Іван Михайлович ТОДУРОВ. Це визнання стало ще одним підтвердженням його видатних заслуг перед вітчизняною наукою і медициною.

Професійний шлях Івана Михайловича розпочався з посад медичної сестри, а згодом лікаря-хірурга. Потім він обіймав керівні посади у Національному інституті хірургії та трансплантології ім. О. О. Шалімова та Департаменті медичного забезпечення МВС України. У 2017 році І. М. Тодуров очолив Державну наукову установу «Центр інноваційних медичних технологій Національної академії наук України».

Наукові інтереси Івана Михайловича охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної хірургії, зокрема лікування метаболічного синдрому.

Він активно популяризує новітні методи його лікування, зокрема через створену ним у 2019 році громадську організацію «Українська асоціація метаболічної медицини».

Плідну наукову діяльність І. М. Тодурова відображено у понад 360 наукових працях у вітчизняних і зарубіжних медичних виданнях, серед яких і монографії, керівництва й патенти на корисну модель та винаходи. Особливу увагу він приділяє застосуванню інноваційних матеріалів і медико-інженерних технологій у хірургії. За цикл робіт щодо хірургічного лікування хронічного панкреатиту І. М. Тодурова у складі авторського колективу було удостоєно Державної премії України у 2009 році.

Колектив Державної наукової установи «Центр інноваційних медичних технологій Національної академії наук України» щиро вітає Івана Михайловича з обранням членом-кореспондентом НАН України.

Ваша невтомна праця, новаторські ідеї і відданість науці є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, нових наукових звершень та успіхів у подальшій діяльності на благо України!

ЄФІМЕНКО Олена Володимирівна

генеральний директор ДНП «Національний інститут раку»

Вельмишановна Олено Володимирівно!

З нагоди професійного свята – Дня медичних працівників – прийміть найщиріші вітання і подяку за Ваше неперевершене керівництво й провідну роль, яку Ви відіграєте у житті нашого колективу.

Ми вдячні Вам за Ваш професіоналізм, натхненну працю, за лідерство, відданість і мудрість, за надзвичайну силу духу, незламність і мужність в цей важкий період війни, якими Ви надихаєте наш колектив. Ваше керівництво відзначається стратегічним мисленням, аналітичним підходом і великим досвідом. Воно проявляється не тільки у розв'язанні робочих питань, а й у підтримці й піклуванні про кожного з нас. Ви розумієте важливість кожного члена колективу і створюєте атмосферу взаєморозуміння та взаємоповаги. Під Вашим керівництвом ми зростаємо й розвиваємося, прагнемо досягти нових висот.

Ви наша надія і впевненість у майбутньому. Ви поєднуєте професійність і жіночу красу, силу й ніжність, строгість та елегантність. Ви гідна спадкоємиця вірної Ярослави і мудрої Ольги, геніальної Марії та терплячої Софії.

У цей святковий день бажаємо Вам, шановна Олено Володимирівно, безмежного щастя, яке не залежить від фінансових питань і політичних ситуацій, здійснення найзаповітніших бажань, нескінченних щасливих моментів. Нехай

кожна мить життя радує своєю неповторністю, у серці завжди палає вогонь добра та милосердя. Нехай і надалі Ваш шлях в медицині супроводжується вдячністю та повагою пацієнтів і колег, перемогами й успіхами.

Щиро дякуємо Вам за Вашу мудрість і нашу спільну працю.

Миру усім і перемоги!

Трудовий колектив ДНП «Національний інститут раку»

«БУКОВИНСЬКЕ МЕДИЧНЕ РАЛІ-2024»:

відбулися X Міжнародні змагання працівників екстреної медичної допомоги

Останнє десятиріччя для системи охорони здоров'я нашої держави – це один із справжніх символів героїзму у боротьбі українського народу за відродження і незалежність нації.

Справжнім випробуванням для системи охорони здоров'я загалом і безпосередньо екстреної медичної допомоги були епідемія COVID-19, Революція Гідності й початок збройної агресії росії проти нашої держави в 2014 році. Але накопичений досвід й

наслідків повномасштабних бойових дій та ракетних обстрілів, під час роботи бригад медицини катастроф на деокупованих територіях в режимі «24/7», в умовах власної небезпеки та кадрового дефіциту.

Під керівництвом Міністерства охорони здоров'я України

реанімації та екстреної медичної допомоги» і Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського кожен рік в нашій державі в системі екстреної медичної допомоги проводять Міжнародні змагання бригад екстреної медичної допомоги та медицини катастроф – «Медичне ралі», що завжди було приурочено до професійного свята «Світлий день екстреної медичної допомоги» та з нагоди свята «День медичних працівників» в Україні.

Після тривалої перерви, під час вже третього року повномасштабної війни росії проти України, з 22 по 24 травня в Чернівцях було проведено довгоочікувані ювілейні X Міжнародні змагання «Буковинське медичне ралі-2024».

Урочисте відкриття масштабної події відбулося за участю першої леді України Олени Зеленської. Пані Олена побажала командам екстреної медичної допомоги удачі і передала головний приз для майбутнього переможця – реанімобіль.

Як зазначила Оксана Шарко, генеральний директор Київського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф: «По суті, тут немає ані переможців, ані переможце-

них; виступати на Міжнародних змаганнях – це честь і гідність; це перевірка своїх сил і набутих навичок; це вміння перенести свої знання в реальні події. І це, мабуть, перевірка самого себе, як фахівця. Саме тому, перемогти такого рівня, дійсно необхідні в наш непростий час».

Головна мета змагань – це набуття досвіду, який є найкращим «побратимом» в наданні будь-якої медичної допомоги, особливо в умовах воєнних подій. А ще – це драйв, адреналін і, звичайно, знайомство зі своїми колегами з інших регіонів нашої держави!

У «екстремки» одна мета: швидко прибути туди, де потрібно, під час транспортування встигнути надати кваліфіковану медичну допомогу й перевезти пацієнта у відповідний заклад охорони здоров'я спеціалізованої медичної допомоги.

Працівники системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф – це патріоти своєї справи. Не шкоду-

ючи свого здоров'я, вони готові жертвувати собою заради інших. Самовідданість і мужність їхнього характеру перетворюють роботу «екстремки» на справжній медичний «фронт».

Команда з ДЗ «УНПЦ ЕМД та МК МОЗ України»: Ольга Білошицька – лікар МНС (в центрі); Олег Єлізаров – брат медичний, анестезист (ліворуч); Олексій Новак – водій, медичний технік

Трудовий колектив ДЗ «УНПЦ ЕМД та МК МОЗ України» щиро вітає працівників системи екстреної медичної допомоги й медичну спільноту столиці нашої держави з Днем медичних працівників.

Володимир Іванов
(голова ППО ДЗ «УНПЦ ЕМД та МК МОЗ України»),

Валентина Смоленська
(відповідальна за культурно-масову роботу)

Перша леді України Олена Зеленська, Віталій Крилюк – директор ДЗ «УНПЦ ЕМД та МК МОЗ України» (ліворуч), Руслан Запаранюк, начальник Чернівецької ОВА (праворуч) і найкращі фахівці системи ЕМД та МК України

усунення недоліків стали платформою для подальших можливостей роботи цієї системи в умовах воєнного стану з лютого 2022 року, а саме: під час ліквідації медико-санітарних

та Державного закладу «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України», а також за підтримки «Всеукраїнської ради

МАЦІЄВСЬКА Вікторія Вікторівна

лікар-педіатр амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 2 КНП «ЦПМСД № 2» Голосіївського району м. Києва

Мацієвська Вікторія Вікторівна є досвідченим, талановитим, дуже відповідальним лікарем-педіатром вищої категорії АЗПСМ № 2 Кошаринського підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 2» Голосіївського району м. Києва.

Вона вміє знаходити контакт з дітьми, їхніми батьками, дідусями і бабусями. Діти з задоволенням ідуть до неї на прийом, з радістю біжать назустріч, коли зустрінуть на вулиці.

Для кожної схвильованої мамки вона знайде потрібне слово.

У колективі Вікторію Вікторівну поважають, вона залюбки ділиться своїми знаннями й досвідом, підтримує порадою і

добрим словом молодих лікарів, які завжди отримують відповіді на свої запитання.

У Ваше професійне свято – День медичних працівників –

бажаємо невичерпного запасу душевних сил і побільше щасливих здорових дітей навколо в нагороду за Вашу працю.

Шановна

Вікторіє Вікторівно!

Бажаємо Вам вдячної і успішної роботи, цікавих ідей і успіхів у діяльності, відсутності важких захворювань і діагнозів, щирих усмішок і розуміння, суспільної поваги і сімейного благополуччя. Нехай всі діти будуть здорові, а робота приносить задоволення від спілкування з маленькими пацієнтами та залишає величезний заряд позитивної енергії.

Успіхів Вам, чудового настрою, бадьорості, радості серця і удачі на будь-якому шляху.

Колектив

КНП «ЦПМСД № 2»
Голосіївського району
м. Києва**Адміністрація і профспілковий комітет КНП «Консультативно-діагностичний центр»****Подільського району м. Києва****вітає колектив з професійним святом –
Днем медичних працівників!**

Зичимо вам світлого свята і великих перемог! Ви – справжні

герої, які залишаються сильними навіть у найтяжчі моменти. Ваша міцна воля і нескінченне бажання допомагати і лікувати заслуговують найкращого. Ви – скарб для нашого суспільства, ваша мудрість і знання є джерелом надії для мільйонів людей.

Хай у вашому житті завжди будуть близькі друзі, які підтримають і порадять, а ваші звершення будуть незабутніми в добрій пам'яті пацієнтів.

Вітаємо з ювілеєм!

Первинна профспілкова організація ДУ «Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України» щиро вітає з ювілеєм голову профспілки інституту, доктора біологічних наук, керівника лабораторії соціальної геронтології ПРОКОПЕНКО Наталію Олексіївну.

Свою трудову діяльність в інституті Наталія Олексіївна розпочала тридцять три роки тому. Вона пройшла шлях від молодшого наукового співробітника до керівника лабораторії соціальної геронтології. Захистила кандидатську і докторську дисертації.

Наталія Олексіївна цілеспрямований, грамотний, працездатний науковець. Вона вела і продовжує вести низку науково-дослідних робіт, організує роботу з підвищення творчої активності співробітників, активно займається розробкою критеріїв професійної придатності та способів визначення функціональних можливостей людини, вивчає вплив умов і способу життя на стан здоров'я людини, бере активну участь у вивченні проблем довголіття і надання медико-соціальної допомоги людям похилого віку. Наталія Олексіївна забезпечує впровадження результатів науково-дослідних робіт у практичну діяльність. Це численні статті, методичні рекомендації, нововведення, патенти, наукові доповіді. Високий професіоналізм гармонійно поєднується

з загальнолюдськими моральними цінностями. Вона вже багато років очолює профспілку інституту. І цього року вкотре її вибрали головою профкому на новий термін повноважень. Такі риси характеру Наталії Олексіївни, як порядність, чесність, відповідальність, людяність, уважність, принциповість підтримують її високий авторитет серед членів трудового колективу.

Щиро зичимо Вам, Наталіє Олексіївно, міцного здоров'я, невичерпної енергії і оптимізму, щастя і добра, нових звершень і досягнень у роботі.

З повагою

профспілковий комітет
ППО Інституту геронтології**ПІЯСТРО Оксана Георгіївна**

лікар-терапевт амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 6 КНП «ЦПМСД № 2» Голосіївського району м. Києва

Піястро Оксана Георгіївна, 1997 року народження, закінчила Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця у 2022 році.

З 2022 року працює лікарем-терапевтом в амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 6 КНП «ЦПМСД № 2» Голосіївського району м. Києва.

За час роботи зарекомендувала себе здібною працівницею з високою працездатністю.

Серед безлічі інших професій лікаря – найблагодатніша і гуманна. Вона вимагає не тільки глибоких знань, неймовірної відповідальності, найвищої майстерності, а й особливих моральних якостей: милосердя, чуйності, здатності розділити чужі біль і страждання. Рятують

життя людей і повертаючи здоров'я, Ви допомагаєте своїм пацієнтам заново віднайти себе, дозволяєте з надією дивитися в майбутнє і будувати нові плани.

Крокуючи в ногу з часом, Ви чуйно стежите за новітніми медичними технологіями, Ви освоюєте і впроваджуєте найпередовіші методи профілактики і лікування захворювань, дозволяючи містянам отримувати якісну медичну допомогу.

Величезне Вам спасибі за те, що щодня, щогодини, вдень і вночі, у свята і в будні, проявляючи терпіння і чуйність, віддаючи частинку себе, Ви виконуєте свою благородну місію.

Від щирого серця бажаємо Вам міцного здоров'я, успіхів і удачі у роботі, щастя, благополуччя і гарного настрою.

Шановна Оксано Георгіївно, прийміть наші найщиріші вітання з Днем медичних працівників! Дякуємо Вам за Вашу доброту, увагу, порядність і ласку! Бажаємо Вам щастя, міцного здоров'я, а Вашій родині – спокою і благополуччя!

Колектив

КНП «ЦПМСД № 2»
Голосіївського району
м. Києва**ОСТАФІЙЧУК Анна Сергіївна**

лікар загальної практики сімейної медицини амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 2 КНП «ЦПМСД № 1» Голосіївського району м. Києва

Остафійчук Анна Сергіївна народилася 28 листопада 1987 року в місті Черкаси. 2001 року закінчила школу № 20, а в 2005 році – фізико-математичний ліцей.

2013 року закінчила Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця за спеціальністю лікувальна справа, здобула кваліфікацію лікаря.

З 2015 року дотепер працює лікарем загальної практики сімейної медицини АЗПСМ № 2 КНП «ЦПМСД № 1» Голосіївського району м. Києва. Постійно підвищує свій професіональний рівень.

Анна Сергіївна – активна, творча, креативна, харизматична, добра, терпляча, уміє слухати і прощати.

Шановна Анно Сергіївно!

З нагоди Дня медичних працівників висловлюємо Вам глибоку повагу і вдячність за щоденну благородну роботу. Ваші знання, досвід і вміння допомагають не лише лікувати та відновлювати здоров'я, а й запобігати хворобам. Бажаємо Вам міцного здоров'я, успіхів у роботі, щастя, благополуччя, гарного настрою!

Колектив і голова профкому
КНП «ЦПМСД № 1»
Голосіївського району м. Києва

Інна Попова

«Наука»

Чхати дід почав зрання,
З'їв пігулку навмання.
Щоб у носі не крутило
Нюхав господарське мило.
Йодна сітка – як без неї,
Від хвороб всіх панацея.
Малював її де міг,
Так втомився, аж приліг.
І собі до живота
Примотав дідусь kota.
Не свербіло щоб у боці,
Кіт заляк, лежав у шоці.
Про капусту, молодець,
Дід згадав. Як голубець

Він у овоч загортався.
Так лежав і дивувався,
Чухав зморщеного лоба.
Чом не відступа хвороба?!
Каже всім він: – Помираю!
Пакуватись став до раю.
Вгледіла те медицина,
Слів нема... одна латина.
Хворь «тяжка» і «непроста» –
Алергія на kota!

Отака буває штука...
Лікування – то наука!

Ірина Кривонос

Відбувся Міжнародний конгрес медичних сестер-2024: «Медсестринство в реаліях війни»

Основна риса українського народу та державності – стійкість. Розв’язана росією повномасштабна війна за два роки справила неабиякий руйнівний вплив на життя і здоров’я людей в Україні: численні обстріли медичних закладів, руйнування медичної інфраструктури, брак кадрів та порушення логістичних зв’язків – усе це стало перешкодою до вчасного й повноцінного забезпечення населення медичними ресурсами. Але попри численні виклики системі охорони здоров’я вдалося вистояти й надати допомогу тоді, коли вона була найбільш потрібна.

Медичні працівники, без перебільшення, «янгели війни». Вони працюють у гарячих точках і в тилу, піклуючись про здоров’я кожного українця. Уже 15 рік поспіль ми прагнемо поділитися історіями героїв і героїнь, які щодня своїм професіоналізмом й милосердям дарують надію та життя.

Метою започаткування Конгресу було не лише створення майданчику для спілкування медичних сестер та обміну досвідом, зокрема, і з зарубіжними колегами, а, перед усім, зміна ставлення до професії та постаті медичної сестри, як у самій сфері охорони здоров’я України, так і у суспільстві; підвищення соціально-економічного становища медичних сестер.

13 травня 2024 року, у Всесвітній день медичної сестри, відбувся ювілейний XV Міжнародний конгрес медичних сестер «Медсестринство в реаліях війни», приурочений до Всесвітнього дня медичної сестри. Конгрес було організо-

вано для усіх провідних спеціалістів медсестринства з усього світу, щоб сформувати новітню канву допомоги, лікування, реабілітації військових і цивільного населення та підкреслити сталі принципи медсестринства, закладені ще Дашою Севасто-

польською та Флоранс Найтінгейль.

На учасників Конгресу очікували змістовні практичні доповіді військових медиків, медсестер різних закладів охорони здоров’я та іноземних спікерів: Dorthe Boe Danbjørg, голова Ради медсестер Данії, голова Європейської федерації медсестер, голова правління Співробітництва медсестер у Північному регіоні Данії; Marie M. Prothero, доктор філософії, доцент Коледжу медсестер Університету Бригама Янга в Прово, штат Юта, США; Lynda Shaughness, провідна медична сестра з дитячої кардіології, співклінічний директор мережі Lifelong CHD, Англія та Shoko Takayama, помічник керівника відділення інтенсивної терапії госпіталю Kawasaki Saiwai (KAC), Японії, які поділилися своїм досвідом у цій галузі.

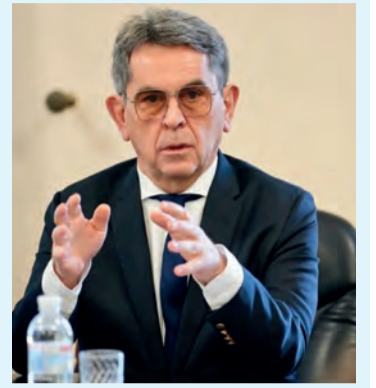
Розглянуто такі теми: «Сестра медична з реабілітації. Аспекти роботи, проблеми та методи їх вирішення», «Як медичному працівнику ментально не вигоріти в полум’ї війни?».

Традиційно лунали привітання від зіркових гостей. У рамках Конгресу відбулось нагородження премією «Найкраща медична сестра України 2024 року».

«Всесвітній день медичної сестри – це привід висловити свою вдячність тим, без кого медицина була б неможливою. На захисті й порятунку людей поряд із силами оборони стоять медики – герої сучасної України. Вони продовжують працювати у надскладних умовах і вражають своєю стійкістю.

Знаково, що вже 15 років поспіль ми організуємо Конгрес, який традиційно покликаний підкреслити роль медичних сестер. Попри пандемію, повномасштабне вторгнення та інші виклики ми створюємо ціннісний майданчик для професійного діалогу.

Чимало українських медичних сестер і братів з першого дня повномасштабного вторгнення залишилися на своїх

Фундатор Конгресу
Ілля Ємець

робочих місцях і піклуються про здоров’я пацієнтів. Щоденний подвиг, який несуть наші медичні працівники, має лише одну мету, єдину місію – піклуватися про здоров’я українців у той час, коли про нашу безпеку піклуються наші славні воїни».

Нашу медицину визнано однією з найкращих медичних сестер України

Наталія Шавлівська працює медичною сестрою-анестезисткою в ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії ім. М. М. Амосова НАМН України» 23 роки. Мріяла стати медиком з дитинства. Бажання всім допомогти стало справою життя. Після закінчення школи вступила до Київського фахового медичного коледжу імені П. І. Гаврося.

Свою роботу медичника любить понад усе і жодного разу не пошкодувала про обраний шлях. «Це те, чим я живу, і я щаслива від того, що потрібна людям. Завжди радію, коли можу ділитися своїми знаннями і досвідом з молодим поколінням», – розповідає Наталія. Нагородження відбулося 13 травня в межах XIV Міжнародного конгресу медичних сестер.

Серед 15 номінантів – і наша Наталія. Вона – досвідчений медик, завжди відповідальна, уважна до пацієнтів. Щира, лагідна і надзвичайно працююча. Саме так говорять про жінку її колеги.

Навіть під час повномасштабного вторгнення жінка не покидала робочого місця. «Було чимало пацієнтів не тільки з травмами серця, але наша команда лікарів та медсестер робили усе можливе, щоб надати допомогу кожному, – пригадує Наталія Шавлівська. – Велика подяка нашому директору Василю Лазоришинцю, який дозволив тоді перебувати в Інституті разом з родиною. Мій чоловік і діти майже місяць жили в лікарні».

Щиро вітаємо Наталію із заслуженою нагородою! Бажаємо міцного здоров’я, успіхів у роботі, сімейних гараздів, щастя та миру. Нехай нелегка праця, яка повертає людям здоров’я, приносить тільки радість!

Колектив ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії ім. М. М. Амосова НАМН України»

Це всеукраїнська премія професійної майстерності медичних сестер України, започаткована у 2019 році на ювілейному X Міжнародному конгресі медсестринства «Медсестринство – крок у майбутнє: безпечне лікарняне середовище».

Премія є відзнакою за високий професійний рівень, людські якості, притаманні професії медичної сестри, і направлена на покращення та збереження здоров’я громадян України. Премія підкреслює, що ця професія є невід’ємною частиною у ланцюгу відносин «лікар-пацієнт». Відзнака найкращих має мотиваційний характер для підвищення професійного рівня медичних сестер в Україні та привертає увагу суспільства до інституту медсестринства.

Спільнота ними пишається: визначено володарів Премії «Найкраща медична сестра України 2024 року»

У рамках ЮВІЛЕЙНОГО XV Міжнародного конгресу медичних сестер «Медсестринство в реаліях війни» було відзначено 15 номінантів в п'яти номінаціях Премії «Найкраща медична сестра України 2024».

Цього року на звання кращої медсестри України претендували учасниці з усіх регіонів нашої країни, які надіслали свої заявки на сайт www.medsestra.org.ua.

Номінація «Медсестра – Захисниця/Медбрат – захисник»

Нижник Віталій Володимирович – сержант, медична сестра-анестезист відділення реанімації та анестезіології для хірургічних хворих Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь»; Харченко Тетяна Анатоліївна – сержант, операційна сестра Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону; Ясник Галина Іванівна – старший сержант, медична сестра загальної терапії та профпатології Військово-медичного центру Західного регіону.

Номінація «Медсестра – Реабілітація»

Фелишин Наталія Богданівна – перев'язувальна медична сестра ДНП Центру комплексної реабілітації «Галичина»; Тишик Ірина Василівна – старша медична сестра Реабілітаційного центру Superhumans. Драннік Юлія Іванівна – старша медична сестра однієї з військово-вих частин.

Номінація «Медсестра – Наставник»

Голубенко Олена Вячеславівна – медична сестра Центру

екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва; Клеймьонова Єлизавета Сергіївна – палатна медична сестра відділення нейрохірургії № 2 Харківської обласної клінічної лікарні; Чернегова Галина Михайлівна – головна медична сестра ДУ «Інститут серця МОЗ України».

Номінація «Медсестра – Милосердя»

Кулик Олена Сергіївна – медична операційна сестра ДЗ «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України»; Ружило Наталія Степанівна – заступниця директора з медсестринства Обласної клінічної лікарні Івано-Франківської обласної ради; Шавлівська Наталія Миколаївна – медична сестра-анестезист «Національного інституту серцево-судинної хірургії імені Амосова».

Номінація «Медсестра – відкриті обійми»

Дубина Олександра Анатоліївна – старша медична сестра відділення інтенсивної терапії новонароджених Покровської клінічної лікарні інтенсивного лікування; Яремко Ганна Сергіївна – медична сестра-анестезистка відділення анестезіології та інтенсивної терапії Національного дитячого спеціалізованого лікарні «Охматдит»; Гніздовська Людмила Станіславівна – медсестра-анестезистка відділення анестезіології та інтенсивної терапії Національного дитячого спеціалізованого лікарні «Охматдит»; Гніздовська Людмила Станіславівна – медсестра-анестезистка відділення анестезіології та інтенсивної терапії новонароджених ДУ «Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України».

зистка відділення анестезіології та інтенсивної терапії Національного дитячого спеціалізованого лікарні «Охматдит»; Гніздовська Людмила Станіславівна – медсестра-анестезистка відділення анестезіології та інтенсивної терапії новонароджених ДУ «Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України».

Номінація «Медсестра – Наставник»

Голубенко Олена Вячеславівна – медична сестра Центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва; Клеймьонова Єлизавета Сергіївна – палатна медична сестра відділення нейрохірургії №2 Харківської обласної клінічної лікарні; Чернегова Галина Михайлівна – головна медична сестра ДУ «Інститут серця МОЗ України».

Галина Чернегова

Номінація «Медсестра – Милосердя»

Кулик Олена Сергіївна – медична операційна сестра ДЗ «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України»; Ружило

Наталія Степанівна – заступниця директора з медсестринства Обласної клінічної лікарні Івано-Франківської обласної ради; Шавлівська Наталія Миколаївна – медична сестра-анестезист «Національного інституту серцево-судинної хірургії імені Амосова»

Номінація «Медсестра – відкриті обійми»

Дубина Олександра Анатоліївна – старша медична сестра відділення інтенсивної терапії новонароджених Покровської клінічної лікарні інтенсивного лікування; Яремко Ганна Сергіївна – медична сестра-анестезистка відділення анестезіології та інтенсивної терапії Національного дитячого спеціалізованого лікарні «Охматдит»; Гніздовська Людмила Станіславівна – медсестра-анестезистка відділення анестезіології та інтенсивної терапії новонароджених ДУ «Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України».

Святковий настрій та неймовірну атмосферу церемонії створював її незмінний ведучий – Юрій Горбунов.

Вітали переможців Максименко Андрій Віталійович (доктор медичних наук, медичний директор ДУ «Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України»), Сергій Кубанський (голова Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я, медичний адвокат), Володимир Жовнір (доктор медичних наук, генеральний директор Національного дитячого спеціалізованого лікарні «Охматдит» МОЗ України), Юрій Кривко (доктор медичних наук, професор, ректор Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського) та Олена Рожкова (директорка Міжнародного благодійного фонду «Дитяче серце»).

Партнерами призового фонду, які підготували для переможців чудові подарунки, виступили: ювелірна компанія Alchemica, актриса і меценат Анна Буткевич, яка надала путівки до курортного комплексу «Лісова поляна», що у Карпатах, та косметична компанія «Космед Груп».

ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Професійне вигорання – надзвичайно актуальна та поширена проблема сьогодення. Медичні працівники посідають чи не перше місце серед спеціальностей з високим ризиком вигорання. За різними джерелами, від 20% до 75% медпрацівників перебувають у цьому стані.

Для розвитку професійного вигорання потрібні три основні складові: несприятливі умови праці, індивідуальні особливості людини й відсутність належної підтримки ззовні. Сьогодні в Україні додався четвертий фактор: війна. Так, за даними МОЗ, за понад два роки повномасштабної війни було пошкоджено 1 604 об'єкти медичних закладів і ще 211 – зруйновані повністю, є травмовані та загублі медичні працівники. Лікарі й медичні сестри працюють понаднормово, в умовах мультизадачності та постійного пошуку рішень за обмежених ресурсів.

Вигорання не є проблемою окремого працівника. Воно впливає на пацієнтів, медичну установу і всю галузь охорони здоров'я. У медичних закладах погіршується якість послуг та більшає лікарських помилок, припиняється професійний розвиток медичного персоналу, порушуються взаємовідносини у трудовому колективі. Відповідно, пацієнти отримують неякісні послуги, а подекуди «застарілу» і неефективну медичну допомогу. Проблема професійного вигорання негативно впливає на загальну організаційну культуру і моральний дух медичної спільноти, порушує ефективність розподілу ресурсів, підриває довіру громадськості до системи охорони здоров'я загалом.

Отож стратегічно важливими є ретельний аналіз причин і відповідно до них прийняті як управлінські рішення,

зокрема системні, так й особисті, які будуть націлені на подолання проблеми професійного вигорання в окремому колективі та усій галузі охорони здоров'я.

Термін «staff burn-out» (вигорання працівників) ввів американський психіатр Герберт Фрейденберг у 1974 році. Пізніше американською дослідницею Христіною Маслач було введено термін «емоційне вигорання». Замість терміну «staff burn-out» вона почала використовувати поняття «вигорання» (припинення горіння). За словами Маслач, емоційне вигорання, яке є причиною професійного вигорання – це розплата за співчуття.

Вигорання – це синдром емоційного виснаження, деперсоналізації (втрата індивідуальності, відокремленості від інших) і зниження особистих досягнень, що може виникнути у працівників, робота яких пов'язана з людьми. Це реакція на хронічне емоційне напруження через роботу з іншими людьми, особливо якщо вони стурбовані або мають проблеми. Таким чином, це можна вважати одним з видів стресу на роботі.

Особливо актуальне це питання стало

за останні роки – в період епідемії коронавірусу й під час війни.

Причинами професійного вигорання у медичних працівників є:

- емпатія – співпереживання емоційним станом пацієнта. Медичний працівник сприймає проблеми пацієнта на особистому рівні;
- напружені відносини в колективі, з керівництвом;

- недостатнє матеріальне заохочення медичного працівника;
- надмірна завантаженість;
- погані умови роботи;
- невідповідність між бажаним і наданим рівнями відповідальності;
- неможливість особистого розвитку;
- інше.

Фізичні симптоми професійного вигорання: постійна втома, головний біль, фізичне виснаження, розсіяна увага, зниження реакції, сонливість, безсоння, зміна ваги. У випадку з лікарями – це може мати дуже небезпечні наслідки, адже лікар завжди повинен мати швидку реакцію і ясний розум, щоб не нашкодити пацієнту.

Психологічні симптоми професійного вигорання: апатія, депресія, дратівливість, песимізм, нервові зриви, почуття тривоги, страх не впоратися зі своїми обов'язками. Лікар працює з людьми, тому повинен бути в гарному настрої. У той же час, якщо пацієнт не в настрої, він може скидати свій негатив на лікаря, а лікар повинен стримуватися. Це виснажує психологічно. Дуже важко в такій ситуації зберегти спокій.

Щоб не допустити вигорання потрібно:

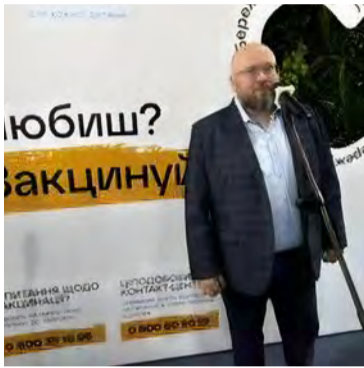
- тверезо оцінювати свої можливості;
- самовдосконалюватися;
- мати хобі та активно відпочивати в неробочий час. Це найкраще відволікає

Закінчення на 18-ій стор.

Здобутки й напрацювання в системі громадського здоров'я ДУ «Київський міський центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»

Наразі в Україні триває процес розбудови системи громадського здоров'я, старт якому було покладено з введенням в дію з 1 жовтня 2023 року Закону України від 06.09.2022 р. № 2573 «Про систему громадського здоров'я». На рівні кожної області головною інституцією Системи стали Центри контролю та профілактики хвороб (ЦКПХ), які виконують функції щодо протидії спалахам інфекційних хвороб, реагування на надзвичайні події, забезпечують епідемоніторинг, превенцію неінфекційних захворювань, організують проведення імунізації населення міста тощо.

Зважаючи на виклики громадському здоров'ю, що принесла із собою війна на нашу землю, ДУ «Київський міський центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» концентрує фокус своїх системних зусиль на зміцненні інституційної стійкості Центру та спроможності оперативної якості протидіяти актуальним загрозам санітарно-епідемічному благополуччю мешканців столиці.

Одним з успішних кейсів, що сьогодні реалізує ДУ «Київський міський ЦКПХ МОЗ», стало впровадження в місті Києві сучасних світових стандартів і краєвих практик в питанні належного забезпечення імунізації населення. За підтримки МОЗ України й міжнародних партнерів центр було оснащено сучасним обладнанням для транспортування та зберігання вакцин. Спільно з ЮНІСЕФ і

мобільними бригадами ЦПСМД м. Києва, фахівці ДУ «Київський міський ЦКПХ МОЗ України» регулярно проводять в місцях відпочинку киян, установах, на підприємствах та в організаціях інформаційно-просвітницькі заходи й вакцинальні сесії, спрямовані на превенцію спалахів інфекційних захворювань в умовах війни в Україні.

Триває стратегічний інституційний розвиток відділу імунізації центру. Фахів-

ці відділу активно проводять навчання лікарів і медичних сестер первинної ланки й надають менторську підтримку закладам охорони здоров'я столиці з питань управління вакцинами, дотримання холодового ланцюга під час їхнього зберігання і транспортування, безпеки ін'єкцій, підготовки та планування сесій з імунізації. На сайті й офіційних сторінках ДУ «Київський міський ЦКПХ МОЗ

України» в соціальних мережах постійно здійснюють інформаційні інтервенції на підтримку національних і міжнародних ініціатив в галузі протидії інфекційним захворюванням, зокрема COVID-19, кору, дифтерії, коклюшу, поліомієліту, туберкульозу тощо.

У зоні особливої уваги ДУ «Київський міський ЦКПХ МОЗ України» – інфекційний контроль та безпека медичних закладів м. Києва. З метою запобігання спалахам інфекційних захворювань та превенції ризиків для медичних установ, викликаних наслідками війни в Україні, відділенням антимікробної резистентності та інфекційного контролю центру запроваджено регулярні освітні програми й методологічна підтримка лікувальних закладів столиці. Зокрема, проводять навчання медичних працівників з питань антимікробної резистентності, дотримання гігієни рук, поводження з медичними відходами, регулярно відбувається вдосконалення практичних навичок медичного персоналу щодо використання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) тощо.

Центром налагоджено постійний моніторинг якості повітря, води й радіаційного фону

в м. Києві. На випадок надзвичайних подій техногенного характеру створено групи оперативного реагування, оснащені сучасними портативними аналізаторами, що дають змогу на місці визначати ступінь забрудненості й вживати відповідних заходів.

Завершено процес державної акредитації всіх лабораторій Центру. Завдяки активному сприянню МОЗ України й міжнародних партнерів триває процес оновлення і придбання сучасного лабораторного обладнання з метою підвищення ефективності протидії актуальним загрозам громадському здоров'ю столиці.

Важливе місце в роботі Центру займає профілактика неінфекційних захворювань. Серед основних її напрямків превенція серцево-судинних захворювань, гіпертонії, цукрового діабету. У фокусі особливої уваги внутрішньо переміщені особи. У тісній співпраці з громадськими організаціями, місцевими адміністраціями і соціальними службами регулярно проводять інформаційно-просвітницькі заходи для мешканців столиці – ВПО, під час яких вони мають змогу пройти експрес-тестування, поспілкуватись з фахівцями центру щодо ефективних способів профілактики й отримати відповідні рекомендації.

І на завершення, користуючись нагодою, хотів би висловити

свою глибоку повагу й привітати колег-медиків з нашим спільним професійним святом – Днем медичних працівників.

Робота медика завжди була дуже важлива для нашого суспільства й кожної людини. Сьогодні, коли Україна відбиває ворожу агресію і бореться за своє

право бути вільною, соборною та незалежною, наші знання, досвід і вміння стали нездоланною для ворога фортецею в битві за життя та здоров'я українців. Будучи сьогодні захисні рубежі на фронті, ми так само маємо невтомно продовжувати спільно розбудовувати єдиний простір системи громадського здоров'я, що має стати надійним захистом від загроз, що несе із собою війна для кожного українця, і створити міцне підґрунтя для здорового майбутнього прийдешніх поколінь. Бажаю вам здоров'я, натхнення і нових професійних досягнень. Завжди майте силу й енергію, щоб продовжувати здійснювати свою благородну місію.

З повагою

головний державний санітарний лікар м. Києва, генеральний директор ДУ «Київський міський ЦКПХ МОЗ»
Сергій Чумак

Максим Йосипович ПАРПУРА – лікар, професор, видавець і патріот України

Виданням славнозвісної книги «Енеїда», яка належить перу видатного українського письменника Івана Котляревського, датується початок становлення і розвитку української національної літератури. «Він перший, – писав В. Короленко, – розпочав писати мовою, якою розмовляло населення цілого краю... Він зробив цю м'яку, виразну, сильну і багату мову літературною, і українська мова, яку вважали тільки місцевою говіркою, з його легкої руки залунала так голосно, що її звуки рознеслися по свій Росії...».

У рукописному списку «Енеїда» Івана Котляревського потрапила у Петербурзі до рук досить освіченої на той час людини, поміщика з Гетьманщини, уродженця Конотопу Максима Парпури. Український громадський діяч, видавець, меценат Парпура, якому дуже сподобалася поема, вирішив видати «Енеїду» своїм коштом, щоб вона якнайшвидше дійшла до свого читача. І він це зробив.

Уже 1798 року, після ретельного редагування, перші три частини твору Івана Котляревського було видано в місті на Неві нашим земляком, лікарем Максимом Парпурою. Поема стала першою друкованою працею, виданою живою народною українською мовою. Хто ж такий Парпура?

Відомо що сам автор зневажливо поставився до видавця свого твору за те, що той нібито без його дозволу надрукував «Енеїду» «почти испорчену»,

а у своєму власному третьому виданні 1809 року письменник помстився видавцеві, відобразивши у 82 строфі, доданій до третьої частини поеми, якусь особу – «мацапуру».

«Натуру мав він дуже бридку,
Кривив душею для прибутку,
Чужее отдавав в печать;
Без сорама, без Бога бувши,
І всьому заповідь забувши,
Чужим пустился промишлять».

Однак видавець свого імені і не думав приховувати. На титульній сторінці книжки зазначено, що вона вийшла у світ «иждивением Максима Парпури». Він хоч і не був знайомий з автором поеми, проте з великою повагою поставився до цього талановитого, з дотепним гумором чоловіка, надрукувавши на титулі книги: ««Енеїда», на малоросійський язык перелицованная И. Котляревским».

Іван Франко, говорячи про цю подію, висловився якимось, що шановний Пар-

пура взявся за цю справу зовсім не для зиску, а на втіху українським читачам. Останнє підтверджує присвята Парпури на окремій сторінці на початку книжки: «Любителям малоросійского слова усерднейше посвящается». Так хто ж має рацію: Котляревський, який назвав поему «почти испорчанной», чи Парпура, який «усерднейше посвятил»? Схиляюся до думки, що рацію мав саме Парпура. Судить самі: Парпура як видавець дуже дбайливо готував до друку поему І. Котляревського. Ці слова підтверджує те, що Максим Йосипович вмістив у виданій книжці кілька варіантів до різних строф поеми, засвідчивши цим обережне й сумлінне ставлення до авторського тексту.

До заслуг Парпури, як українського культурного діяча, який добре знав народну мову, треба віднести й те, що він сам склав і додав до надрукованої поеми словник «малоросійських слів», який став першим таким в українській літературі. Словник був розрахований на те, щоб дати змогу і російським читачам

Закінчення на 18-ій стор.

ВЧЕНИЙ, ЛІКАР, ПЕДАГОГ До 190-річчя від дня народження Володимира Беца

Володимир Беца народився 26 (14) квітня 1834 р. у с. Татарівщина поблизу м. Остер Чернігівської губернії у дворянській сім'ї. Родина і по батьківській і по материнській ліній мала козацьке коріння, що знайшло відображення як у вихованні, так поглядах і вчинках майбутнього вченого.

Початкову освіту Володимир отримав у народній школі Івана Малевського. Цікаво, що колишній викладач математики Кременецького ліцею перебував на Чернігівщині в засланні. Малевський був покараний за участь у польському повстанні. Продовжив освіту Володимир Беца у Ніжинській, а згодом у 2-й Київській гімназії. Обираючи майбутнє, юнак став перед важливим рішенням – сімейні традиції або власний шлях. Сумлінне навчання та захоплення науками відкривали перед Володимиром Бецем нові обрії, тож вибір був не на користь військової кар'єри.

XIX ст. ознаменовано бурхливим розвитком наук, зокрема природничих. Це пов'язано не тільки зі зростаючими потребами суспільства, а й зі зміною парадигми науки. У першій половині століття відбувається суміщення дослідницької діяльності з вищою освітою. В Україні відкриваються перші університети в Харкові та Києві, які стають важливими науковими центрами.

Молодий дворянин В. Беца обирає своїм фахом лікарську справу і вступає у 1853 р. на медичний факультет Київського імператорського університету Святого Володимира. Його здібності й наполегливість були помічені викладачами. Результатом сумлінного навчання став диплом з відзнакою. А завідувач кафедри анатомії професор О. Вальтер, зауваживши схильність молодого спеціаліста до наукової діяльності і зацікавленість анатомією, запросив по закінченні університету працювати у себе помічником прозектора.

Завдяки клопотанням О. Вальтера молодий науковець зміг продовжити навчання у лабораторіях видатних європей-

На жаль, ім'я Володимира Олексійовича Беца мало відоме широкому загалу, а от фахівці вважають його одним з фундаторів нейронаук в Україні. Дослідження професора Беца відкрили нову еру у вивченні головного мозку людини.

ських вчених – фізіологів і лікарів Карла Людвіга та Ернста фон Брюке (Відень), хіміка і фізика Роберта Бунзена (Гейдельберг), гістолога і ембріолога Рудольфа Келлікера (Вюрцбург), фізика і оптика Густава Кірхгоффа, фізика, фізіолога і психолога Германа фон Гельмгольца (Гейдельберг) та ін.

У своєму «Листі з Відня» (1861) Володимир Беца ділиться враженнями про відвідини європейських дослідників: «Лекції з анатомії проф. Гіртеля вирізняються простотою викладення... Чіткість розповіді та незвичайна наочність у порівняннях... Контрастом до гіртелевських лекцій виступають лекції по фізіології Брюке. Серйозний тон, незвична методичність і залученість всіх природничих наук, математичність викладок складають характер його лекцій. Брюке... анатом у душі, хімік і фізик за ремеслом... Брюке більше анатом, ніж фізіолог, більше фізик і мікрограф; його лабораторія є справжнім робочим приміщенням для мікроскопічних занять».

Результатом ґрунтовної наукової підготовки і власних досліджень стала дисертація «Про механізм кровообігу в печінці», яку Володимир Беца захистив у Київському університеті в 1863 р. Його робота мала велике значення для розвитку не тільки фізіології, але й анатомії. Слід зазначити, що на той час в експериментальній фізіології широко застосовували методи, запозичені з механіки та фізики, але їхнє використання в анатомії було обмеженим через те, що вони могли призвести до появи помилкових, механістичних концепцій. Дисертація Беца у частині фізіології кровообігу була класичним дослідженням, завдяки розробленому автором методу й широким знанням у питаннях механіки та гідравліки. Інноваційність роботи полягала в тому, що анатомічні факти розглядали в динаміці фізіологічного процесу. Цією роботою В. Беца передбачив напрям розвитку дисципліни, який в наш час має назву «функціональна анатомія».

Отримавши ступінь професора, Володимир Беца стає прозектором на рідній йому кафедрі.

Широке коло наукових інтересів професора Беца зумовило появу значної кількості робіт з різних тем клінічної медицини, анатомії і фізіології. Його наукова спадщина – понад 50 праць.

Але справою життя вченого стало вивчення будови мозку людини. Йому вдалося довести поширену організацію клітинних елементів і розділити кору мозку на 11 ділянок. Професор Беца вперше пов'язав структуру з функцією і почав вивчати архітектуру кори великого мозку. Зокрема йому вдалося відкрити рухову зону і описати велетенські пірамідні нервові клітини, названі згодом на честь вченого.

У роботі «Новий спосіб дослідження центральної нервової системи людини» (1870) В. Беца описує розроблені ним методи ущільнення мозку та виготовлення з нього мікроскопічних препаратів на особисто сконструйованому приладі. Послідовні серії зрізів мозку, зроблених через усю півкулю, давали можливість вивчати взаємозв'язок структурних елементів кори у топографічній послідовності.

У роботі «Щодо гіпсових відбитків мозку» (1867) Беца пропонує на основі розробленого методу ущільнення робити не художні замальовки, а гіпсові відбитки безпосередньо з мозку. На його думку, вони вкрай необхідні для вивчення співвідношень макроскопічного малюнка поверхні мозку з відмінностями гістологічної структури окремих його ділянок.

Оригінальний метод аналізу, запропонований вченим у роботі «Щодо групування звивин мозку людини» (1870), базується на математичних розрахунках. Завдяки йому можна швидко встановити закономірності розташування борозен і звивин.

Роботи «Два центри у корковому шарі мозку людини» (1874) і «Щодо подробиць будови коркового шару мозку людини» (1882) обґрунтовують наявність двох центрів – рухового та сенсорного – у мозковій корі. Вчений довів, що велетенські пірамідні нервові клітини, які він виявив і описав, є морфологічним субстратом рухового центру.

Результатом досліджень вченого стала велика колекція препаратів мозку – 5000 експонатів. Унікальне зібрання професо-

ра В. Беца демонстрували на Всеросійській мануфактурній виставці 1870 р. у Санкт-Петербурзі, на якій його роботу було відзначено великою срібною медаллю. Високо оцінили працю вченого іноземні колеги. У 1872 р. колекцію демонстрували у Лейпцигу на з'їзді дослідників природи та лікарів. Своє захоплення унікальною роботою висловив професор Людвіг, в якого колись вчився Володимир Беца. Він навіть запропонував видати атлас за рахунок Дрезденської академії наук. А в 1873 р. на Всесвітній виставці у Відні вчений отримав за свою роботу «медаль успішності» і пропозицію від професора Бенедикта – продати колекцію за 7000 гульденів. Однак

В. Беца вважав, що його унікальна робота повинна залишитись на батьківщині і стати посібником для вивчення мозку для майбутніх поколінь лікарів. Колекція до сьогодні зберігається на кафедрі описової і клінічної анатомії Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.

Викладацька діяльність – важлива сторінка життя В. Беца. Наукова робота тісно перепліталася з педагогічною. Його лекції, прочитані в університеті Св. Володимира, були дуже популярними не тільки серед студентів медичного факультету, але й серед тих, хто вивчав природничі дисципліни. Є відомості, що приватний курс анатомії в нього брав навіть колега – доктор медицини, професор Ф. Мерінг.

Роботи на кафедрі анатомії В. Беца присвятив чверть століття. Помічник прозектора, прозектор, екстраординарний професор, ординарний професор, завідувач кафедрою... У ранзі завідувача він працював з 1868 по 1889 р.

Як очільник кафедри професор Беца керував анатомічним театром. Про роботу цієї структури ми можемо дізнатись з книги «Анатомічний театр імператорського університету Св. Володимира 1840–1884». У ній Володимир Олексійович розповідає про історію створення, попередніх керівників – професорів М. Козлова та О. Вальтера, будівництво окремого «палацу науки» за проектом архітектора О. Беретті та ін. Окремий розділ в книжці висвітлює етапи формування колекції.

За час керівництва В. Беца для анатомічного театру було придбано нове обладнання та інструментарій, зокрема мікрофотографічна установка з ахроматичною призмою. Кафедрі професор подарував свої препарати головного мозку людини та гіпсові зліпки півкуль, колекцію черепів, а та-

кож частину власної бібліотеки (292 томи). Тематика книг охоплює, крім медицини, біологію, хімію, фізику, зоологію, антропологію, історію тощо. Серед них роботи Пирогова, Каравасва, Біша, Вебера, Келлікера, Людвіга, Гіртеля, Мейнерта, Сеченова, Лесгафта, Ломброзо, Іконникова, Підвисоцького та ін., а також власні праці.

Свого часу ректор університету професор М. Ренненкаммп

характеризував В. Беца як видатного вченого, одного з «найстаранніших і найкорисніших викладачів», наголошуючи на визнанні наукових заслуг професора у Європі.

Насичена наукова і педагогічна діяльність не завадила В. Бецу займатися практичною медициною. Слід зазначити, що перші його наукові роботи написані на основі досліджень, проведених у Кирилівській міській лікарні, де молодий фахівець працював ординатором. Згодом, коли Володимир Беца став професором, завідувачем кафедри, у цій лікарні він виконував обов'язки консультанта з нервових хвороб.

Окрема сторінка біографії – робота на посаді головного лікаря Південно-Західної залізниці. Відома його принципова позиція щодо якості ліків. Комісія, очолювана професором Бецем, забрала неясні препарати, надані Одеським центральним товариством аптекарів. Як здібний організатор, відповідальна людина та лікар з великої літери він виявив себе під час епідемії холери. Досвід у боротьбі з захворюванням професор виклав у брошурі «Нариси заходів під час епідемії холери 1892 р. на лінії Південно-Західної залізниці».

Як гласний міської думи, В. Беца виступав із пропозиціями щодо запобігання епідеміям у Києві. Він пропонував контролювати якість дніпровської води, забезпечувати населення чистою питною водою, а для цього організувати роботу санітарної комісії.

Розповідь про В. Беца буде неповною, якщо ми не згадаємо його цікавості до історії. У ті часи, коли навіть згадувати слово «Україна» було неможливо, він виступав видавцем і одним з укладачів унікального проекту – книги «Історичні діячі Південно-Західної Росії». Це видання стало можливим завдяки роботі трьох небайдужих людей:

Закінчення на 17-ій стор.

МЕДИКИ СТОЛИЧНОЇ ЕКСТРЕНКИ ПРОВЕЛИ ТУРНІР З МІНІ-ФУТБОЛУ

Зі вшанування пам'яті полеглих героїв у війні проти РФ, слів вдячності медичним працівникам нашого центру – 116 добровольцям, які зараз служать у лавах Збройних Сил України, та під звуки Гімну України розпочався турнір з міні-футболу між спортивними командами відділень екстреної медичної допомоги, приурочений 122-й річниці з дня створення КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва».

Майорять стяги: Державний прапор України та прапор центру з автографами і побажаннями медиків-добровольців ЗСУ, голосно лунає: «Слава Україні! Героям Слава!» і дванадцять команд виходять на поле спортивного комплексу «Меридіан», щоб поборотись за призові місця в турнірі, продемонструвавши справжнє спортивне свято для глядачів і вболівальників.

Спортивна боротьба була настільки професійно напруженою, що до останньої хвилини змагань ніхто не зміг передбачити переможця турніру.

А ним виявилась команда відділення екстреної медичної допомоги № 1, чим шире здивувала не лише організаторів, суддів, а й учасників змагань, адже саме вони до самого початку турніру тримали в таємниці і свою підготовку, і навіть склад команди. І тут, на змаганнях, показали таку чудову професійну гру і, як наслідок, прекрасний спортивний результат.

Варто зазначити, що загальний рівень професійної гри кожної команди заслуговує на увагу. Всі команди продемон-

зували гарну гру й справжнє спортивне свято. За що всім шире дякуємо.

Окрема подяка Київській міській профспілці працівників охорони здоров'я та особисто голові Ради Сергію Кубанському

стрували гарну гру й справжнє спортивне свято. За що всім шире дякуємо.

Окрема подяка Київській міській профспілці працівників охорони здоров'я та особисто голові Ради Сергію Кубанському

1-ше місце виграла у чудовій професійній боротьбі команда відділення екстреної медичної допомоги № 1 у зірковому складі: Сергій Коваль, Владислав Діденко – лікарі з медицини невідкладних станів, Олександр

Карпенко – лікар-інтерн з медицини невідкладних станів, Владислав Колтунов, Роман Мостепан, Олександр Стеценко, Ігор Фролов, Денис Цопа, Костянтин Гойда – фельдшери з медицини невідкладних станів, Владислав Блоха – медичний брат.

Також за підсумками ігор було відзначено таких учасників:

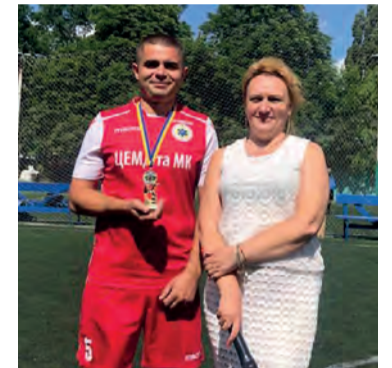
Віталій Босак – фельдшер з медицини невідкладних станів Відділення екстреної медичної допомоги № 2 – «Кращий бомбардир»; Владислав Колтунов – фельдшер з медицини невідкладних станів відділення екстреної медичної допомоги № 1 – «Кращий воротар».

Вітаємо усіх учасників спортивних змагань і дякуємо за прекрасну професійну гру!

Зазначмо, що всі команди, які брали участь в турнірі

з міні-футболу отримали подяки від адміністрації центру.

Це був чудовий день. Справжнє спортивне свято!

Сьогодні, відзначаючи наше 122-річчя, ми з вдячністю згадуємо тих, хто починав свій життєвий шлях на швидкій, хто віддав все своє життя служінню людям й виконанню місії: рятувати життя. Ми пам'ятаємо кожного, намагаємось рівнятись на вас і бути достойними вашими нащадками...

122 роки ми працюємо, наслідуючи найкращі традиції гуманізму й неймовірної самопожертви, мужності і професійної самовідданості.

Дякую нашим надзвичайним медикам, які щодня та щоночі працюють під звуки повітряних тривог і вибухів. Працюють заради усіх нас. І наближають нашу спільну перемогу над ворогом.

Не зважаючи на війну, покращуються умови праці наших медиків: ми отримуємо сучасні спеціалізовані автомобілі, оснащені всім необхідним для надання екстреної допомоги, щоразу більше стає відремонтованих приміщень відділень з кімнатами для тренінгів і відпочинку, психологічного розвантаження

тощо. Ми будемо і надалі поліпшувати умови праці наших медиків, щоб було комфортно працювати.

Щиро бажаю вам і вашим родинам міцного здоров'я і щастя, достатку і благополуччя в родині, сімейного затишку і злагоди, успіхів на роботі й у житті, усіляких людських гараздів і здійснення всіх мрій. І Перемоги нам усім!

З днем народження, наш рідний КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва»! Зі святом вас, колеги! Слава Україні!

**Директор
Центру екстреної медичної
допомоги та медицини
катастроф міста Києва
Наталія Стахова**

Омбудсмен України підтримав вимоги профспілок

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримав вимогу Федерації професійних спілок України щодо необхідності звернення до Конституційного Суду України з метою визнання неконституційним окремих положень Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», які позбавляють працівників права на відпустки.

За результатами розгляду звернення Голови ФПУ Осового Г. В. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини 07.06.2024 звернувся до Конституційного Суду України із конституційним поданням про визнання такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними) окремих поло-

жень Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання та використання відпусток, а також інших питань» від 22.11.2023 № 3494-IX.

Зокрема, Уповноважений констатував, що виплати за щорічні (основну та додаткову) відпустки є складовими заробітної плати. Невикористані дні щорічних відпусток не можуть надаватись за рішенням роботодавця без збереження заробітної плати, адже відповідно до статті 45 Конституції України щорічні відпустки є оплачуваними, а їхню тривалість визначають закони.

Більше того, відповідно до статті 64 Конституції України допускається обмеження прав на період воєнного стану, але не їхнє скасування. Отже, строк дії обмежень, що встановлені у зв'язку з

воєнним станом, повинен бути строково визначений і передбачений законом, а не діями роботодавця.

Тому Уповноважений вважає, що оспорювані положення Закону № 2136-IX, якими змінено порядок надання невикористаних днів щорічної основної відпустки на період дії, а також після припинення або скасування воєнного стану, є такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), – частині першій статті 8, частинам другій та третій статті 22, статті 45 та статті 64 Конституції України.

За матеріалами сайту ФПУ
www.fpsu.org.ua

На території Національного медичного університету імені О. О. Богомольця висадили дерева у пам'ять про загиблих медиків

Відтепер магнолії і вічнозелений лавр, які на початку червня 2024 року висадили біля навчальних корпусів Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, будуть нагадувати про випускника медичного факультету № 3 Назарія Лавровського, студента 2 курсу медичного факультету № 1 Олександра Кучерявенка та всіх загиблих під час війни медиків. До акції долучилися представники адміністрації, співробітники і студенти університету, рідні загиблих.

Звертаючись до усіх присутніх на заході, ректор НМУ Юрій Кучин наголосив, що ми маємо завжди пам'ятати про героїчну жертву людей, які поклали свої життя за Україну, за своїх рідних, за кожного з нас. «Ми зобов'язані зробити те, що вони не встигли – працювати задля процвітання нашої держави, захищати її, продовжувати навчати і навчатися, лікувати і допомагати. У лозунгах звучить, що герої не вмирають, та, на жаль, вони вмирають. Не забуваймо тих, хто у боротьбі за Батьківщину, за її вільне майбутнє віддали найцінніше! Вічна пам'ять героям!»

Поряд із пам'ятною стелою Героям Небесної Сотні та меморіалом на честь співробітників і

вихованців Київського медичного інституту, які загинули у Другій світовій війні, вшанували пам'ять колег перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти Олександр Науменко, проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи Олександр Канюра, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Олег Власенко, декани факультетів і директори інститутів, співробітники і студенти, рідні і близькі загиблих медиків. Почесно, але скорботно, назвали вони традицію висаджувати дерева у пам'ять про загиблих у великій війні.

У цей день не сходили з вуст присутніх спогади про професійний шлях і героїзм

одного з кращих випускників нашого університету – Назарія Лавровського. Під час служби лікар проявив неймовірну самовідданість і мужність у боротьбі за свободу країни, віддав своє молоде життя, захищаючи рідну землю. Згадували про

рявенка Лесі Михайлівні, його нареченій Валерії і мамі Назарія Лавровського Аллі Сергіївні, його дружині Євгенії, брату Захару, тітці Ользі Сергіївні! Вони також долучилися до висадження дерев у пам'ять про своїх рідних героїв.

Уся університетська родина завжди пам'ятатиме студентів і випускників НМУ імені О. О. Богомольця, які загинули внаслідок бойових дій під час великої війни:

Володимир Юричко – студент медичного факультету № 3
Віталій Дідик – студент медичного факультету № 3

Інна Діхтяренко – випускниця медичного факультету № 4

Олександр Іванов – студент медичного факультету № 2

Артем Сохань – випускник фармацевтичного факультету
Владислав Ткачук – випускник медичного факультету № 4

Данііл Шмаглій – студент медичного факультету № 2

Олександр Тихоненко – студент медичного факультету № 4
Артур Шишкін – випускник стоматологічного факультету

Назарій Лавровський – випускник медичного факультету № 3

Андрій Крикун – випускник факультету підготовки лікарів для ЗСУ

Олександр Кучерявенко – студент медичного факультету № 1.

За інформацією пресцентру НМУ

У ПАМ'ЯТЬ ПРО ЗАГИБЛОГО КОЛЕГУ ВІТКОВСЬКОГО ЄВГЕНІЯ

Чимало ми вже втратили наших героїв – медиків, які, рятуючи інших, віддали своє життя. Дякуємо за віддану працю! Пам'ятатимемо кожен подвиг заради України – заради народу!

Ми вшановуємо пам'ять тих, хто загинув на полі бою, рятуючи життя інших. Вони віддали за незалежність держави найцінніше – своє життя. Ми маємо берегти пам'ять про них. Їхній подвиг – не забутий, їхній героїзм – вічний.

Адміністрація та профспілковий комітет КНП «КДЦ» Подільського району м. Кієва

Вчений, лікар, педагог...

Закінчення, початок на 15-ій стор.

Василя Тарновського, Володимира Антоновича і Володимира Беца. Всі троє випускники університету Св. Володимира. Антонович – історик, професор цього вишу та ще й за першою освітою лікар. Цікавість до історії рідного краю і унікальна колекція, зібрана меценатом В. Тарновським, спонукали на створення книги, яка містила біографічні нариси видатних діячів минулого, їхні портрети й зразки почерку. Кліше для ілюстрацій були виготовлені особисто Бецем. Завдяки цьому проекту до нашого часу дійшли зображення відомих діячів минулого. Оригінали багатьох портретів та документів не збереглися. Професор Бец у передмові писав: «Це видання розпочато з ініціативи... В. В. Тарновського, який витратив багато років і значні кошти на придбання... пам'яток, що стосуються етнографії та археології південно-західного краю.

Колекція цих пам'яток – єдина у своєму роді... <вона> може бути названа справжнім, чи не єдиним музеєм південно-західного краю. <Колекція> міститься в одному з маєтків власника її в селищі Качанівці Чернігівської губ. Борзенського повіту, тому доступна не багатьом».

Національна наукова медична бібліотека України зберігає праці професора В. Беца у своєму фонді. У цифровому архіві ННМБУ можна ознайомитись із такими роботами: «Рецензія на твори М. Й. Ковалевського щодо будови селезінки» (1861), «Лист з Відня» (1861), «Про механізм кровообігу в печінці. Роздуми, написані для отримання ступеню доктора медицини» (1863), «Кілька зауважень щодо мікроскопічної будови надниркових залоз» (1864), «Вступна лекція з анатомії» (1870), «Новий спосіб дослідження центральної нервової системи людини» (1870), «Щодо гіпсових відбитків мозку» (1867–1868), «Щодо групування звинин мозку людини» (1870), «Анато-

мія поверхні мозку людини» (1883–1884), «Два центри у корковому шарі мозку людини» (1874), «Щодо подробиць будови коркового шару мозку людини» (1882), «Анатомічний театр Імператорського університету Св. Володимира» (1884).

Особливу увагу звертаємо на книгу «Щодо топографії та анатомії мозку людини» (1871), яка містить дві лекції, прочитані професором Бецем у Медичній раді Міністерства внутрішніх справ та Вченому комітеті Військового міністерства, в них він доводить важливість досліджень мозку людини і пропонує інноваційні технології зі створення препаратів мозку.

Від народження до смерті людина проходить певні періоди, які називають віком. У книзі «Морфологія остеогенезу. Систематичний нарис з історії розвитку та росту кісток людини» (1887) вчений демонструє, як вік позначається на скелеті людини, стані й розмірі її кісток.

Володимир Бец помер 12 жовтня (30 вересня) 1894 року. За заповітом похований у Видубецькому монастирі, парафіянином якого був. Відомо, що у 1917 р. там знайшла останній прихисток і його дружина – Дарія Бец (у дівоч. Штрамм). На жаль, перший надгробок не зберігся. Могилу у 50-х рр. ХХ ст. було зруйновано. Прикро, але зруйнування Видубецького цвинтаря відбувалось зі згоди культурної і наукової громади

Кієва. На запит про доцільність збереження могили професора, надісланий в університет, було отримана відповідь: «особливих заслуг перед наукою Володимир Олександрович Бец не має». У 70-х рр. ХХ ст. небайдужі громадяни відновили могилу. Сьогодні можна побачити погруддя на ній видатного лікаря і науковця, але ім'я дружини на надгробку відсутнє.

Національна наукова медична бібліотека України зберігає пам'ять про видатного вченого. Довідка про В. Беца міститься у енциклопедичному виданні «Медицина в Україні. Біобібліографічний словник» (Вип. 2. Київ, 2005). Книгу підготовлено ННМБУ, вона належить до серії «Медицина бібліографістика». Приємно, що КМДА на вшанування пам'яті видатного науковця, назвала його іменем одну з вулиць. Сподіваємось, що пам'ятна дошка також з'явиться на будинку, в якому мешкав професор Бец.

Наталія Малішевська, ННМБ України

Медики столиці – лідери змагань спартакіади «Здоровий киянин»!

9 травня у стрілецькому тирі «Схід», відбулися змагання з кульової стрільби «Снайпер столиці», за програмою XII Спартакіади «Здоровий киянин». У змаганнях взяла участь збірна команда Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я.

Команда медиків достатньо впевнено вийшла до фіналу і посіла 3-тє загальнокомандне місце, пропустивши вперед команду тренерів спортивної школи й освітян Оболонського району м. Києва. Завдяки злагоженій роботі команди медики випередили такі команди, як «Фармак», ДП «Антонов», «Укртрансгаз» та інших.

Вітаємо нашу команду медиків, до складу якої увійшли професор Щербина Ю. В., доценти Пустолякова Л. М., Радзівський В. П. (кафедра фізичного виховання Національного медичного університету імені О. О. Богомольця), зав. гомеопатичною аптекою Мацюца С. А., викладач стоматолог Київського міського медичного коледжу Оверченко С. Ю. та два представника

ППО КП «Фармація» Грицовець Ірина та Палійчук Андрій. Вітаємо наших призерів з цим досягненням!

Наступна зустріч на спортивних майданчиках відбулася 11 травня з футзалу. Профспілку представляли команди Національного медичного університету імені О. О. Богомольця та заклад фахової передвищої освіти «Київський фаховий медичний коледж ім. П. І. Гаврося».

Максим Йосипович Парпура...

Закінчення, початок на 14-й стор.

правильно зрозуміти окремі мовні вирази, побутові сцени та дії героїв поеми. До речі, цим словником скористався і сам Іван Котляревський додавши його до свого власного третього видання поеми.

Увійшло в традицію дивитися на «мацапуру» як на прізвисько М. Парпури. А дехто йшов у спрощенні літературних фактів ще далі – ставив знак рівності між художнім образом поеми та історичною особою конотопцем Максимом Парпурою, майбутнім надзвичайно фаховим професором Харківського університету, відомим своєю щедрою підтримкою низки закладів наукового, освітнього та соціального значення, зокрема й у рідному місті. Насправді змальований поетом в'язень пекла – це гостра сатира на плагіаторів, це загальний образ злодюжки і хапуги, а не фотографія якоїсь особи.

Максим Парпура народився у 1763 році в Конотопі, на Гетьманщині, де й минуло його дитинство. Після здобуття початкової освіти він вступив для навчання до славнозвісної Києво-Могилянської академії, де гарно вчився, цікавився літературою, латиною та іншими мовами, природознавчими предметами. Після закінчення академії Максим Парпура, забажавши стати лікарем і склавши на відмінно екзамен, у 1783

році вступив до найкращого медичного учбового закладу імперії Санкт-Петербурзької генеральної сухопутної госпітальної школи. Отримавши диплом, працював лікарем у медичних закладах та на керівних посадах у столиці.

З 1793 року керував друкарнею Медичної колегії, видаючи медичну літературу і не тільки. Завдяки його завзятій роботі побачили світ чимало гарних наукових медичних книжок вітчизняних та закордонних авторів, у тому числі і його земляків-українців. Це дозволило оновити книжкові збереження медичних закладів і бібліотек імперії. Згодом Максима Парпуру обрали професором Харківського університету – на той час найкращого в Україні. Він був відомим своєю щедрою підтримкою низки закладів наукового, освітнього та соціального значення, зокрема у Києві й рідному місті.

Його біографічні дані свідчать що він належав до культурно-освітніх діячів з широким колом зацікавлень та солідною ерудицією з різних галузей знань. Видаючи «Енеїду» власним коштом, Максим Парпура зробив для сучасників та їхніх нащадків благородну і безкорисливу справу. Його видання «Енеїди», яка була «публікою із задоволенням прийнята», проклало шлях до слави і самому Котляревському, надало йому натхнення продовжувати свою творчу справу.

Помер Максим Парпура 23 червня 1828 року і похований

у селі Березовому на Харківщині, де був його маєток. Ще за життя нашого земляка про нього ходили чутки, що всі свої кошти він думав віддати на народні «горе-потреби». І ці чутки виявилися правдивими. Згідно з його заповітом, на користь Новгород-Сіверської гімназії було відписано капітал у 16 тисяч асигнаціями для утримання на відсотки з цієї суми чотирьох найбідніших вихованців. Час зберіг для нас навіть прізвища тих учнів. Значні суми він заповів також Конотопському повітовому училищу, Чернігівській гімназії, та Харківському університету. 30 тисяч карбованців виділено на будівництво й утримання лікарні в Конотопі. З різних причин її було побудовано майже через пів століття після смерті мецената. Зате будівля збереглася до цього часу, і тепер тут розміщений пологовий будинок, в якому не одна тисяча конотопців побачила світ.

Як бачимо, в особі Максима Парпури Україна має не тільки першого видавця «Енеїди», а й патріота рідного краю. На превеликий жаль, земляки і досі не увіковічили пам'ять цієї непересічної людини. І тільки назва колишнього батьківського хутору поблизу села Коханівка, та й то перекручена на Пампурівку, нагадує нам про цю неординарну особистість.

**Історик медицини,
член НСЖ України
Віктор Гайдук**

Професійне вигорання...

Закінчення, початок на 13-й стор.

від думок про роботу. Не тільки лікарі, але і будь-який працівник швидко вигорає емоційно, якщо не тільки в робочий час, але і на вихідних думає про роботу;

– піклуватися про своє здоров'я, дотримуватися режиму харчування і сну;

– вести активне соціальне життя;

– спілкуватися з людьми, що не мають відношення до медицини (тобто не обмежувати коло спілкування колегами); обговорюйте з близькими вам людьми свої проблеми;

– не гнатися за успіхом або перемогою. Виконувати свої обов'язки необхідно якісно і відповідально, але спокійно і розмірено, адже нервово виконання призводить до психічної напруженості;

– мати повноцінне особисте життя. Розлади в сім'ї, особистих відносинах неодмінно вплинуть на роботу;

– визначте для себе головні життєві цілі і зосередьте зусилля на їхньому досягненні;

– думайте про щось хороше, відганяйте погані думки. Позитивне мислення і оптимізм – це запорука здоров'я і благополуччя;

– усміхайтесь! Адже всім відомо – сміх продовжує життя;

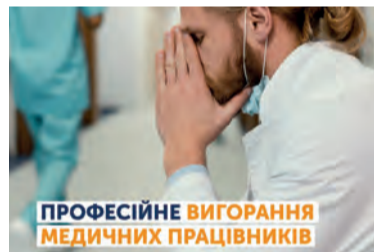
– любіть себе.

Запобігання синдрому професійного вигорання багато в чому залежить і від адміністрації та керівництва закладу охорони здоров'я.

Керівники повинні застосовувати різні методи:

– робота всіх працівників повинна бути відповідно досвіду і знань;

– треба запровадити корпоративну культуру; кожен керівник медичного закладу повинен розуміти, що від злагодженості в колективі залежить не тільки успіх медичного центру, але і життя пацієнтів.

– потрібно побудувати такі взаємини в колективі, щоб кваліфіковані та досвідчені працівники навчали молодих, і в усьому підтримували їх на початковому етапі роботи;

– навчання і розвиток співробітників;

– постійне поліпшення та удосконалення умов праці;

– висока мотивація співробітників. Слід пам'ятати, що однаково важлива, як матеріальна, так і нематеріальна мотивація.

Працівник не може працювати ефективно, якщо не відчуває, що він захищений.

Первинна профспілкова організація також має сприяти запобіганню вигорання на роботі: створити доброзичливу атмосферу в колективі, унеможливити мобінг серед співробітників, проводити культурно-масові заходи, сприяти оздоровленню співробітників тощо.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За достовірність фактів і цифр відповідальність несе автор

Засновник
Київська міська профспілка
працівників охорони здоров'я

Свідоцтво про реєстрацію
№ 0269 – 99 П.С.
від 17.12.1999 р.

Головний редактор
С. А. Кубанський

Редакційна колегія:
В. Левицький,
А. Мартинюк,
Т. Костючок

✉ Адреса редакції:
01033, Київ-33, вул. Тарасівська, 6а, к. 1
(044) 288-14-29, 288-07-24
☎ факс (044) 235-10-30
e-mail kmpoz@ukr.net
www.kmpoz.org

Оригінал-макет: ВД «Простір»
Віддруковано:
ТОВ «Арт Моушн Груп»

Замовлення №
тираж 2000 прим.